Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 57 (1557) ♦ Вівторок, 1 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

ЗАКОНОПРОЕКТИ НЕ ПРИЙНЯТО, БО НЕЯКІСНІ

Голова Верховної Ради підбив підсумки двомісячної праці законодавчого органу протягом сьомої сесії. Із 134 проектів розглянуто 114. Прийнято 22 закони і 53 постанови. Він відзначив, що, як свідчить кількість розглянутих питань, парламент працював напружено. Однак зауважив, що жоден із законопроектів не було ухвалено в першому читанні з першого подання. Тобто йдеться про неякісну підготовку законопроектів.

На нараді в Голови Верховної Ради України Олександра Мороза було розглянуто орієнтовний розклад роботи на цей тиждень. Йшлося про проблему ухвалення законів про державну програму приватизації на 1997 рік, про податок на додану вартість, що має бути розглянуто в повторному третьому читанні, а також про вибори народних депутатів України (друге читання). Щодо останнього, то члени груп і фракцій парламенту, голови постійних комісій домовилися розглянути концепцію нового законопроекту про вибори на окремому засіданні.

Обговорюючи ситуацію з ухваленням бюджету-97, Голова Верховної Ради Олександр Мороз наголосив, що у травні парламент має вже ухвалити бюджетну резолюцію на 1998 рік, і саме вона і, бюджет-98, зрозуміло, повинні грунтуватися на новій податковій основі. Реально вона може бути сформована до вересня, коли Кабінет міністрів має подати парламентові проект бюджету на 1998 рік. Щодо бюджету нинішнього року, то Голова Верховної Ради Олександр Мороз зазначив, що мав бесіду з Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком і той погодився: його слід ухвалювати, користуючись наявною податковою базою, котру вже частково змінено.

ЧФ — за дужки, Єльцина — до Києва!

Шикарні лімузини, державні прапори, потиски рук і навіть обійми... Результат: СНД знову «запущено». Принаймні, на цей рік.

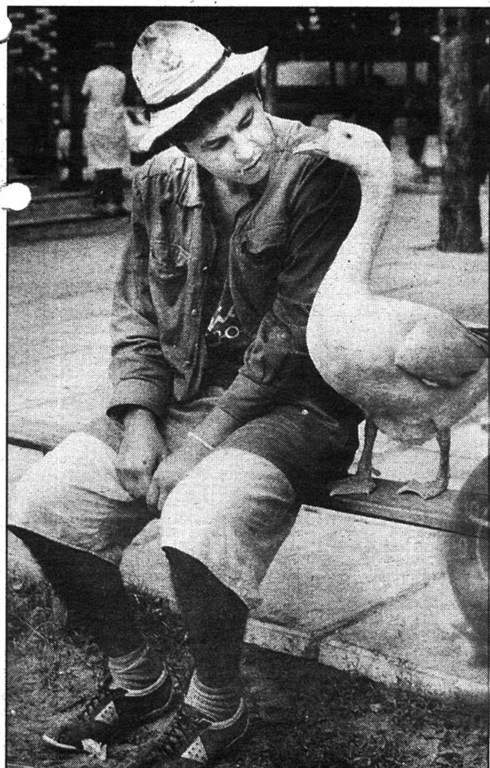
Загалом, попри песимістичні прогнози, зустріч глав держав СНД виглядала обнадійливо. Процес інтеграції, про яку казали всі, ще не розпочався, але розпочато рух думки у бік інтеграції. А це для інертних здебільшого країн колишнього Союзу, вже крок уперед. Утім, бажання йти назустріч одне одному було мало не єдиним одностайним рішенням дванадцяти президентів. А в усьому іншому, прекрасна маркізо...

(Закінчення на 4-й стор.).

Перше квітня за новим стилем

Попереджаємо: хоч сьогодні й Перше квітня, жартувати не збираємось. Ні, ми люди не те щоб надто серйозні, але жартувати Першого квітня, здається нам, безперспективно: усі кричать «У вас спина біла!» — і хоч би тобі хто озирнувся! Ніхто навіть не спитає: а за яким стилем — за старим чи за новим? Ось сьогодні прем'єр-міністр обіцяв виступити в парламенті з важливою промовою — ну й правильно! Все одно ніхто нікому не вірить, ні Першого квітня, ані Сьомого листопада, а виступати треба, які тут жарти. Щоправда, трапляються дійсно неймовірні речі: оцей-от кіт уміє переводити свого годинника на літній час, а оцей гусак навчився розмовляти людським голосом ще в часи горбачовської гласності, та так ото досі й балакає. У редакції є адреси і кота, й гусака, але навряд чи хто зацікавиться...

(Закінчення на 14-й стор.)

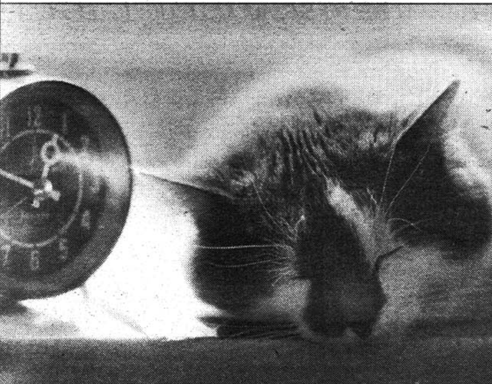

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО, Олександра СТЕПАНОВА.

Столиця опікується моряками

20 квартир у Севастополі, 2 тонни медикаментів і медичне обладнання подаровано українським морякам Київською міською держадміністрацією. Договір про шефство столиці над ВМС України та протокол про наміри укласти договір про побратимські зв'язки між Києвом і Севастополем — такий підсумок візиту представницької делегації Києва на чолі з мером міста Олександром Омельченком до Севастополя. Перебуваючи на флагмані українського флоту «Гетьмані Сагайдачному», голова Київської міської держадміністрації пообіцяв, що перед новорічними святами новосілля справлятимуть ще 40 сімей військових моряків.

Польові новини

Добрив побільшає

Розпорядженням уряду вжито невідкладних заходів для виробництва фосфорних добрив під урожай 1997 року. Для цього, зокрема, хімічним підприємствам Мінпрому надано можливість виготовлення на давальницьких умовах каталізаторних сіток, необхідних для їх виробництва. Також будуть проведені розрахунки за газ, виділений для оплати за сировину для фосфорних і складних добрив.

Видобуток — з «мінусом», зарплата — з «плюсом»

За три місяці поточного року, згідно із попередніми даними, гірники Донбасу видали на-гора 19,7 мільйона тонн палива — на 2,7 мільйона тонн менше від запланованого обсягу. Такі цифри було названо на засіданні колегії Міністерства вугільної промисловості в Донецьку. Лише п'ять холдингових компаній — «Донвугілля», «Макіїввугілля», «Селідоневугілля», «Павлоградвугілля» і «Ровенькиантрацит», а також шість самостійних шахт упоралися з квартальним завданням. Тож не дивно, що заборгованість із заробітної плати шахтарям України на кінець березня порівняно із січнем зросла і становить 760 мільйонів гривень.

«Гарячий» телефон: 225-40-25

2 квітня з 17.00 до 19.00 з начальником управління Державтоінспекції МВС України Юрієм Дагаєвим.

Проблеми безпеки дорожнього руху у прямій розмові з генерал-майором міліції.

Податки визначить закон

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час перебування на Вінниччині зустрівся з головами районних, міських Рад народних депутатів, керівниками обласних управлінь та відомств, провів прес-конференцію для всеукраїнських та обласних засобів інформації.

Олександр Мороз підкреслив, що замість того, аби тратити сотні мільйонів доларів на придбання зарубіжної техніки, зокрема, комбайнів, і брати на себе непосильний тягар боргів, треба знайти кілька мільйонів доларів і налагодити випуск своїх збиральних комплексів.

Глава парламенту висловив свою тверду позицію: земля має вартість, яку навіть не можна визначити. Це —основний скарб держави і торгівлю нею допустити не можна. Та й потреби в цьому немає: той, хто хоче працювати на землі, може взяти її в оренду на 40, 50 чи 90 років. Перетворення землі в товар — це злочин проти народу.

Олександр Мороз багато уваги приділив практичній діяльності місцевих Рад. Визнаючи діючу законодавчу базу ще недостатньою, він, однак, відзначив, що законів досить, аби Ради на місцях твердо стали проти нищення освіти, культури. На основі Конституції, закону про охорону здоров'я треба ставити питання про недопущення закриття лікарень.

Щодо прийняття бюджету на реальній податковій базі з подальшим доопрацюванням інших податкових законів, Голова Верховної Ради застеріг, що ці норми не можуть прийматися шляхом постанов. Це вступило б у протиріччя з Конституцією, бо податкові норми визначаються тільки законами.

Оголошення

Відповідно до свідоцтва про реєстрацію в державному реєстрі торгів, що проводяться в Україні, Національна радіокомпанія України оголошує відкриті торги (тендер) за проектом «Оснащення апаратно-студійного комплексу Національної радіокомпанії України технологічним та інженерно-технічним обладнанням».

Умовою цих торгів передбачається подання пропозиції та документів як генерального постачальника обладнання.

Заявки на участь у торгах приймаються з 1 квітня до 15 травня 1997 року за адресою: Україна, м. Київ, вул. Хрещатик, 26.

Для одержання тендерної документації необхідно перказати 1500 доларів США на рахунок 0706671 в Опеу Національного банку України, МФО 300001, код 22927269.

Довідки за телефонами: 228-73-94, 229-56-11, 220-67-33.

Національна радіокомпанія України.

Колектив Київської державної телерадіокомпанії висловлює глибоке співчуття ветеранові Українського телебачення і радіо, колишньому голові Держтелерадіо України Охмакевичу Миколі Федоровичу та його сім'ї з приводу тяжкої втрати — раптової смерті сина **ОЛЕКСІЯ**.

Колектив операційного управління Національного банку України висловлює глибоке співчуття заступникові начальника Богдановій Клавдії Іванівні з приводу тяжкої втрати — смерті її матері **АНТОНІНИ СЕМЕНІВНИ.**

ЄГИПЕТ: ДАЛЕКИЙ І БЛИЗЬКИЙ

Офіційний візит 28 - 30 березня 1997 року Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка до Єгипту надав необхідного імпульсу процесу виведення україно-єгипетських відносин на новий рівень особливого партнерства, який більшою мірою відповідає потенційним можливостям двох країн.

Зусиллями уряду Павла Лазаренка за останній рік вдалося збільшити річний товарооборот у чотири рази і довести його до 120,24 мільйона доларів США. Закріпити цю тенденцію і вивести двостороннє співробітництво на якісно новий рівень — особливого партнерства, який краще відповідав би обопільному прагненню та великим можливостям наших економічних відносин — і мав перший офіційний візит глави уряду до Єгипту.

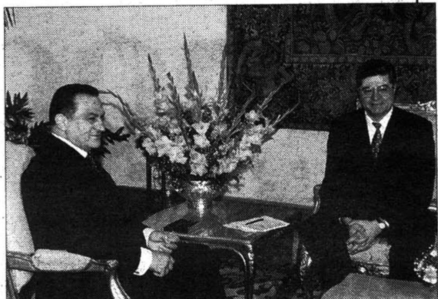
Одна з головних проблем — розширення двосторонньої торгівлі шляхом заохочення експортно-імпортних операцій, взаємного надання режиму найбільшого сприяння в торгово-економічних відносинах — здається, зрушила з місця. Було підписано не тільки Пам'ятну записку зі створення найбільш сприятливих умов для подальшого розвитку торгово-економічних відносин між Україною та АРЄ, а й Президент Єгипту дав доручення своєму уряду прискорити підготовку угоди про режим вільної торгівлі між нашими країнами. Плановано, що її може бути підписано у другій половині 1997 року під час офіційного візиту глави єгипетської держави в Україну.

Цей документ і також підписані Угоди про торговельне судноплавство, Конвенція про уникнення подвійного оподаткування доходів та майна й запобігання податкових ухилень істотно розширюють договірно-правову базу і дають хорошу основу для нарощування товарообороту. У цьому переконані і глави урядів України Павло Лазаренко і Єгипту Камаль Ель-Ганзурі, які вважають, що уже найближчим часом товарооборот може зрости у два рази.

Зазначу, що це абсолютно реально, якщо максимально використати можливості інших домовленостей, і особливо в розрізі створення спільних виробництв. Павло Лазаренко повідомив, що досягнуто домовленостей щодо 7 конкретних проектів. Не можна не сказати, що перше україно-єгипетське підприємство уже працює. В урочистій обстановці Прем'єр-міністр України відкрив в Александрії компанію зі складання українських тракторів. Її засновниками стали єгипетська фірма «ММ» та український «Південмаш». За словами директора СП Салаха Махмуда, підприємство випускатиме 1 тисячу тракторів на рік.

Підкреслюю, що під час візиту зроблено конкретний крок в нарощуванні такого співробітництва. Зокрема, передбачається спільне складання в Єгипті українських автомобіля КрАЗ, накреслив можливість співробітництва і Запорізький автомобільний завод, йшла мова і про постачання обладнання для металургійних комбінатів...

Єгипетська сторона підтримала зацікавленість України в реалізації великомасштабних проектів соціально-економічного розвитку Верхнього (Південного) Єгипту та Синайського півострова. Зокрема, передбачається спорудження з нашою участю ліній електропередач високої напруги на півдні Синаю завдовжки 270 кілометрів, а також будівництво каналу Шейха Зайеда завдовжки близько 590 кілометрів і освоєння «Нової долини» на Синаї.

Цю нашу «зацікавленість» було підкріплено можливостями українських організацій, які, до речі, високо оцінюються в Єгипті. Це дає змогу нашим підприємствам включитися в реконструкцію алюмінієвого і металургійного комбінатів, будівництво житла і об'єктів комунального і промислового призначення, у тому числі у Каїрі та цементного заводу в районі міста Мінья.

Українська делегація особливу увагу приділяла поглибленню військово-технічного співробітництва між Україною та Єгиптом. Хід переговорів дав підстави розглядати цю сферу як один з найбільш перспективних напрямів двосторонньої співпраці. Це зумовлюється і наявністю в арсеналі єгипетської армії великої кількості зброї та спецтехніки радянського виробництва і значними можливостями ВПК України в задоволенні потреб єгипетської армії. Судячи з того, що почалася робота над укладанням спеціальної угоди про співпрацю між оборонними відомствами, Міноборони Єгипту також зацікавлене в розширенні таких контактів. Як мені відомо, сторони погодилися, що найбільш перспективними є такі напрями, як постачання в АРЄ українського озброєння, спецтехніки і запчастин, ремонт і модернізація єгипетських систем озброєння, а також можлива наша участь у будівництві в Єгипті об'єктів військової інфраструктури та ін.

Безперечно, дуже важливим для торгово-економічного співробітництва стануть домовленості про створення належної системи страхування взаємної торгівлі та заснування спільного українсько-єгипетського банку.

Особливо хотів би підкреслити перспективи співробітництва в агропромисловому комплексі і харчовій промисловості. Сторони домовилися, щоб ці питання стали пріоритетними в розвитку двосторонніх зв'язків і були предметом окремих переговорів. Зокрема, мова йде про взаємне постачання сільгосппродукції. Єгипетське керівництво підкреслювало, що зацікавлене в закупівлі українського зерна, живої худоби, олії. Досягнуто попередньої домовленості про обмін досвідом і спеціалістами, а також про можливу спільну реалізацію нових технологій, впроваджень досягнень біоінженерії та генних проектів...

Василь ЮРИЧКО.

На знімку: під час зустрічі Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка з Президентом АРЄ Хосні Мубараком.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Поділяй і владарюй

Менше року залишається до наступних парламентських виборів, які можуть змінити політичний пейзаж у найвищому законодавчому органі. Політики і партії пробують зайняти найбільш вигідну стартову позицію в цих перегонах. Водночас передвиборча боротьба здетонувала й не баченний досі сплеск боротьби внутріпартійної.

Процеси, які розпочалися в середовищі лібералів, не нові. Після того, як за межами України щез засновник партії Ігор Маркулов, у кожного нового «вождя» виникали проблеми з політвиконкомом. Попередники Володимира Щербаня — Олег Соскін і Володимир Лановий, який хотів осідлати ліберального скакуна, —без жалю розлучилися з партійними квитками, не марнуючи зусиль на перетягування ліберальної ковдри. Судячи, одначе, з публікацій преси, Володимир Щербань з утратою лідерства не примирився. Проблеми ЛПУ криються виключно у взаєминах лідера і членів політвиконкому. Ситуація ускладнилася після вбивства в аеропорту Донецька народного депутата Євгена Щербаня, який був своєрідним фінансовим і політичним стрижнем ЛПУ і, схоже, вмів гасив у зародку пожежі конфліктів. Протистояння, яке виникло в середовищі лібералів, загрожує розтягти 60-тисячну — другу після КПУ за величиною — партію спершу на два табори, а згодом, можливо, і на дві партії-суперниці.

Одним словом, у цього суто внутрішнього конфлікту є, схоже, «зовнішній режисер». До цієї думки підштовхує і ситуація, що склалася в Українській республіканській партії. Минулого тижня колишні батьки-засновники УРП Михайло Горинь, Микола Горбаль, Василь Овсієнко і народний депутат України Микола Поровський повідомили про скликання установчого з'їзду Республіканської християнської партії.

Розкол у середовищі УРП намічався ще у 1994 році, коли ця партія оголосила про перехід в опозицію до обох гілок влади і владних структур на місцях. Тоді уперше і поповзли чутки про майбутній конфлікт у таборі республіканців. До речі, нинішній голова УРП Богдан Ярошинський в одному з інтерв'ю прямо звинуватив владні структури в тому, що вони брали участь у підготовці розколу. Принцип «поділяй і владарюй» завжди був на озброєнні у всіх правителів.

Звичайно, його слова можна було б поставити під сумнів. Але, скажімо, поява на лівому фланзі Прогресивної соціалістичної партії, яка насамперед повела боротьбу з Головою Верховної Ради, лідером Соціалістичної партії Олександром Морозом та комуністами на чолі з Петром Симоненком, означає, що таким чином розшматовується електорат лівих сил.

Підсумок тижня

Як тут не пригадати слова секретаря Ради національної безпеки й оборони Володимира Горбуліна про те, що «... партії — категорія тимчасова». Отож немає сумніву, що найближчим часом найбільш спокійно почуватимуться лояльні насамперед до нинішньої влади партійні структури. Їм, безперечно, приділятимуть найбільше уваги пропрезидентські засоби масової інформації. «Партії влади» — найближчому оточенню Леоніда Кучми — опозиція не потрібна ані ліворуч, ані праворуч. Особливо на фоні майбутньої боротьби за місця у Верховній Раді, оскільки потрібен насамперед керований парламент. Схоже, лише за такої умови Леонід Кучма отримає гарантію на повторну перемогу на президентських виборах. Отримати за рік до президентських перегонів супероппозиційний парламент, де критика діяльності глави держави лунатиме мало не щодня, означає заздалегідь визнати свою поразку.

Тому й не дивно, що оглядачі передбачають конфлікти у партійних лавах. Такий невтішний висновок напрошується для всіх опозиціонерів. За підсумками тижня.

Володимир КОРОЛЮК.

А ми ж у Бога теля не крали

ПІД ЧАС виступу в Інституті держави і права, коли мова зайшла вже про речі теоретичні, Голова Верховної Ради Олександр Мороз сказав, що, на його думку, Президента України можна обирати і парламентом. Колись, у майбутньому. Ото зчинилася веремія у засобах масової інформації! Десятки політиків і оглядачів вирішили висловитися з цього приводу. Наче йшлося буквально про день нинішній.

Фантазія на тему виборів

А між іншим, чому б і не пофантазувати на тему виборів Президента? Саме, підкреслюю, пофантазувати.

Кого обрала Росія минулого року? Хворого Єльцина. Чому? Бо оточення рятувало себе і забезпечило обрання хворої людини. Бо інакше оточення дечого б позбулося. І взяли голоси. Де зарплату видали і надалі пообіцяли, що її, зарплату, будуть акуратно виплачувати. Де психологічними прийомами взяли, де Зюгановим лякали. А в другому турі ще й Лебедя використали. Генерал на владу купився, а після звільнення знов заспівав про свою моральну непорочність. Мас-медіа, звичайно, вельми старалися. Одним словом, з народом зробили все, що треба було. Кому треба? Та небагатьом.

Хто сказав, що ми, нинішні, мудріші за росіян? То тільки ультранаціоналісти можуть твердити, що українці — то мудрість, а росіяни — бяки і п'яниці. Нормальний же націоналіст, тобто тй, хто любить свій народ, а не штучно вивищує його, подібну казочку відкидає. Отож ми ні на копійчину не кращі й не гірші за росіян. І наш народ так само можна дурити, купувати (чим бідніший — тим дешевше), обкурювати демагогією. Потенційно можемо обрати такого лайдака або й злодія (хіба мало керівників бананових республік крали гроші у своїх народів і ховали й ховатимуть їх у швейцарських та інших банках), що на його тлі нинішні правителі видадуться просто геніями реформ і еталонами порядності і соціальної відповідальності.

Бо народ, особливо зубожілий, голосує за обіцянки, за зовнішність, за імідж, створений оточенням і купленими мас-медіа. А потім те оточення згуповується навколо вождя, займає ключові посади і енергійно стократ повертає собі все, що вклало у вибори (теж вкрадене).

Чи застраховані ми від цього? Ні. Бо застрахованим від цього може бути тільки народ, який має високий рівень добробуту. І може, відповідно, спокійно все зважувати, а не з відчаю кидатись у обійми демагогів.

Як же нам убезпечитися від такого повороту подій? Звичайно, обирати Президента Верховною Радою — то вже зовсім інша система. Такий Президент — то лише глава держави для суто представницьких функцій. Реальна влада при такому Президенті — у парламентської більшості. Тоді вона формує уряд і відповідає разом з ним за все. Але чи можна у складний перехідний період покладатися на таке вельми численне колективне управління? Звичайно, ні. Таким воно може бути тільки у високорозвинутих країнах, де не лише за трав'яними газонами вже триста років як слід доглядають.

А нам потрібний лідер. З сильною і реальною програмою, з сильною командою для формування Кабміну, з глибокими знаннями економіки і високим рівнем соціальної та історичної відповідальності. Середнячок не потрібний. Негідник — тим більше.

Як же ми розпізнаємо його серед когорти кандидатів? Чи можуть взагалі десятки мільйонів людей, перебуваючи в нинішній скруті, здеморалізовані нестатками, зробити правильний вибір? Теоретично — можуть. Якщо пощастить. Але це все ж нагадуватиме лотерею, а не свідомий вибір. Щоб у цьому переконатися, досить побути в натовпі на будь-якому політичному мітингу і послухати оцінки тієї чи іншої відомої особи. Критерії там — прості, невибагливі, особистісні, емоційні, засновані на спрощених симпатіях і антипатіях. Вони не збігаються з оцінками людини підготовленої і поінформованої, а поготів такої, яка знає, що таке обіцяти і що таке виконувати.

Скажімо, точно знаю, що кілька народних депутатів Верховної Ради минулого скликання й нинішнього — чистісінької води демагоги, що прагнуть лише теплих і надійних, якомога безтурботніших, але досить почесних і ситих посад. І цим усі їхні «переконання» вичерпуються. Але ж таки обрали їх раз, а декого й вдруге! Виборці не розгледіли суті за словесами й за кілька років. Хай таких небагато, двоє-троє, але де гарантія, що й у Президенти подібний не втрапить?

А ризикувати ми не можемо. Ліміт вичерпано. Надто велику справу поставлено на карб.

Звідси й мої фантазії на тему, як нам обирати Президента. Нічого нового в цих фантазіях немає —лише досвід предків наших. А старі люди, кажуть, розумні були.

Отож перекладімо козацькі принципи на сучасні реалії. І уявімо: кінець травня, великий луг десь біля Дніпра чи якоїсь іншої річки і на ньому — наметове містечко з найнеобхіднішими зручностями — стільці, їдальні, буфети, душові, туалети. Спиртне відсутнє. За вживання - штраф і ганьба, вигнання із зібрання. А збираються тут на два тижні щороку Верховна Рада у повному складі і всі особи, яких обирають на посади прямим голосуванням і на сесіях, від голів сільрад починаючи. І представники областей і Криму, по 10 —30 чоловік від кожної, залежно від кількості населення в регіоні. Цих обирають на сесіях облрад і ВР АРК з числа депутатів.

Тобто, збираються люди, які знають, що таке влада, люди досвідчені, які пройшли горнило виборів і знають, що таке відповідальність перед виборцями. Назвемо ці збори Великою Радою українського народу. Веде засідання Голова Верховної Ради. Мета — обрання Президента держави, Голови Верховного Суду, Голови Конституційного Суду, Генерального прокурора та інших.

Кожен кандидат проголошує свою програму і називає основних членів своєї команди, спираючись на яких, буде ту програму виконувати. Велика Рада голосуванням вирішує, чи заносити даних кандидатів у Президенти та на інші посади до списків таємного голосування. Після складання списків кандидатів — кілька днів на роздуми, обговорення, дебати. Після цього — таємне голосування. Спочатку по кандидатах у Президенти. Президента обирають. За один чи два тури голосування. І після цього він оголошує про призначення Прем'єра і провідних міністрів. Далі Велика Рада обирає Голову і членів Верховного Суду, голову і членів Конституційного Суду, Генерального прокурора та членів колегії за поданням перших осіб. Всі обрані — на п'ять років.

Але збори Великої Ради — щороку. На них Президент та інші обрані звітують, як виконували свої програми, які виникли труднощі, проблеми, що і чому вдалося зробити, а що не вдалося і чому, які і чому довелося зробити Президентові і іншим кадрові зміни у своїх командах (право на зміни їм надати). Після дебатів Велика Рада вирішує: керуй з Богом далі або — злазь, клади булаву разом з усією командою. Або й віддає до суду всю команду чи окремих її членів, якщо є дані, що їх діяльність завдала шкоди національним інтересам, безпеці. І обирає іншого. На п'ять років, але із щорічним звітом і можливою заміною.

Мені здається, що за таких умов і Президент, і інші обрані будуть гостро відчувати свою відповідальність і необхідність докладати всіх зусиль для виконання програми, мета якої, завжди буде єдина — підвищення добробуту народу.

Голову ж Верховної Ради обирає сама Верховна Рада. Обов'язок цього органу і його Голови — вчасно законодавчо забезпечувати виконання прийнятої Великою Радою програми Президента і судової влади. Якщо Велика Рада визнає, що Верховна Рада не сприяла Президентові, діяльність якого саме від цього постраждала, була менш ефективною, ніж могла би бути, то Велика Рада або обмежується попередженням або приймає рішення про розпуск Верховної Ради і призначає нові вибори. Голосування з цього питання відбувається без участі депутатів Верховної Ради.

Отже, скільки людей братиме участь у зборах Великої Ради? Можна підрахувати. Прямими виборами в Україні обирають 11442 голів сільських, селищних та міських рад. Разом з головами обласних та районних, який обирають на сесіях, ця цифра зростає до 12078 чоловік. До цього додамо депутації від регіонів з числа депутатів облрад — 500 чоловік. Та ще 450 депутатів Верховної Ради. Отже, всього трохи більше тринадцяти тисяч чоловік. Їм і обирати главу держави та виконавчої влади і керівників судової влади. Їм і відповідати перед усіма громадянами за тих, кого вони обрали, кому довірили.

Звичайно, у даній статті — лише схема у вельми загальних рисах. А, може, й просто фантазії. Але чим далі міркую над цим, тим більше мені здається, що реалізація такої схеми забезпечила б динамізм у діях влади, у реформах і високу персональну відповідальність обраних перед державою, перед народом.

А після набуття високого рівня добробуту громадян, після набуття чіткої партійної структури суспільства можна повернутися до загальнонародних виборів Президента і простішого механізму обрання керівників судової влади.

Розумію, перейти до пропонованої системи обрання, а для цього внести відповідні зміни у законодавство, практично майже неможливо. Тут потрібна політична воля і чіткі уявлення про відповідальність перед суспільством. А у нас взагалі можливим стає щось таке, що дозволяє і владу мати, і капшуки набивати, і не нести персональної відповідальності за розвал економіки, за розтягнуту на роки кризу платежів, за зубожіння мільйонів.

Не можу не думати з жахом про наступні вибори до Верховної Ради, а за ними — Президента. Скільки буде брехні, облудних обіцянок, підкупу мас-медіа і виборців, наклепів, провокацій, корисливих розрахунків — вже й зараз можна уявити. Хоча й не все. Бо не можна передбачити всіх викрутасів, на які здатні кандидати.

Ось тільки один прийом з цілого арсеналу подібних. За неповні дві доби до дня виборів у другому турі команда одного з кандидатів у депутати ловко й широко запускає чутку: люди з команди конкурента так побили нещасного кандидата, що він потрапив до реанімації. І клич: виборці, підтримаймо нашого кандидата, голосуймо за нього достроково! А то сконає, сердега і борець за правду і добробут для усіх. І довірливі, та ще й обурені тим неподобством, виборці посунули голосувати достроково. В першу чергу, ветерани.

Заява по місцевому телебаченню про ту брехню була вже, як кажуть, у свинячий голос. Процес пішов... а з ним і тисячі голосів. Кар'єру ж бо треба було зробити! За будь-яку ціну. Довірливість старих людей є шанс використати — чому б і ні?!

Боюся, що такі невибагливі прийоми здадуться дитячою забавкою, коли настане час наступних виборів.

Це й спонукало мене пофантазувати про виборчу систему. Пофантазуйте й ви. Може, разом щось путнє і придумаємо. Що ж ми, теля в Бога вкрали, що ніяк не можемо дати раду нашій Україні?!

Сергій ПРАВДЕНКО.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи розглянула проект закону про Кабінет Міністрів України. Парламентарії схвалили його з деякими змінами і доповненнями й запропонували внести на розгляд Верховної Ради у третьому читанні.

Цей проект покликаний, відповідно до Конституції України, визначити основні завдання, принципи та організацію діяльності Кабінету Міністрів України, його склад, порядок формування і місце в системі державних органів, а також повноваження щодо здійснення виконавчої влади. Він грунтується на політико-правових ідеях і положеннях проекту Концепції адміністративної реформи в Україні.

У змісті проекту втілено концептуальне бачення місця і ролі Кабінету Міністрів України, яке притаманне республіканській формі державного правління змішаного президентсько-парламентського типу, визначеного Конституцією України. Відповідно до цього, враховується наявність певного дуалізму виконавчої влади на рівні вищих її суб'єктів. Разом з тим передбачається перспектива поступового перетворення Кабінету Міністрів у повноцінний центр практичного здійснення переважного обсягу повноважень виконавчої влади на засадах його політичної відповідальності перед Президентом і Верховною Радою України, а також підконтрольності та підзвітності перед останньою у межах визначених Конституцією України. Значна частина проекту має регламентний (процедурно-інституційний) характер, особливо з тих питань, що не знайшли достатнього вирішення у тексті Конституції України.

У проекті втілені ідеї значного підвищення правового статусу членів Кабінету Міністрів, особливо міністрів як справді політичних діячів з одночасним посиленням їх відповідальності за результати діяльності. Передбачається також, що деякі конкретні питання організації роботи Кабінету Міністрів мають бути додатково врегульовані в окремих підзаконних актах уряду.

Розглянуто зауваження Кабінету Міністрів щодо неконституційності окремих положень законопроекту, переважна більшість яких визнана комісією безпідставними. За деякими зауваженнями, визначеними поважними, комісія вирішила пропонувати відповідні зміни до тексту проекту закону про Кабінет Міністрів України, прийнятого у другому читанні.

Крім того, розглянуто пропозиції Президента про повторний розгляд Верховною Радою Закону України «Про внесення змін і доповнень до Арбітражного процесуального кодексу України». Члени комісії в основному погодилися з поданими пропозиціями.

Прес-служба Верховної Ради України.

Замість рецензії

Заповіт сучасникам

ЯКЩО поезія — душа і серце літератури, а проза — її тіло, то публіцистика, напевно, — нерв. Такі паралелі спадають на думку, коли читаєш публіцистичну книжку Миколи Поровського «Забутий заповіт борцям за Україну» (Коломия, 1996, 158 с.).

Книжка відкривається вступним словом відомого політичного діяча Михайла Гориня. Це «Слово» — своєрідний екскурс у недавнє минуле, коли, як він пише, «хвилі нового українського Ренесансу розхитували імперський корабель».

Наскрізна ідея всіх виступів і статей Миколи Поровського — це думка про життєво потрібну консолідацію українського народу як визначального чинника державотворення. Їй присвячено передусім чільну статтю збірки. Консолідуватися, за автором книги, слід через відродження всього національного, подолання наслідків русифікації, задоволення економічних, соціальних, мовних і культурних потреб, а об'єднавчим чинником є державотворча ідея. Тут також міститься і відповідь на запитання: задля чого, власне, консолідувати народ? Задля дотримання прав людини. А це досягається через систему демократичних представництв в органах влади. І головна причина всіх українських негараздів, в тому числі економічних, на думку публіциста, — це втрата національної гідності, відсутність єдиної Помісної Української церкви і найголовніше — накинута століттями бездержавності двомовність. «Згуртування українського суспільства в єдиний український народ, — пише М. Поровський, — є обов'язковою умовою для побудови квітучої Української держави».

Особливо відзначу неабияку ерудицію автора статей і промов, його глибоку обізнаність у царині історії, особливо історії України. Він добре орієнтується в галузі соціології та статистики, вправно володіє прийомами полеміки з опонентами, його сила — в умінні доречно (а інколи й дотепно) аргументувати свої твердження.

Борис СТЕПАНИШИН,
професор Рівненського педінституту, лауреат Державної премії України в галузі науки.

У номер

● *Ватикан*

Слово Папи

У неділю весь католицький світ святкував Великдень. Глава римсько-католицької церкви Іоанн Павло II звернувся цього дня з традиційним великоднім посланням майже до 100 тисяч вірних, які зібралися на майдані Св. Петра в Римі. Водночас звернення Папи Римського транслювали по телебаченню більш як у 40 країнах, у тому числі й в Україні, з аудиторією близько 2 млрд. чоловік. Цього року вперше великоднє звернення Іоанна Павла II було адресовано не тільки католикам, а й тим, хто сповідує православну, протестантську та англіканську віру, послідовникам східних церков, тобто всім християнам.

● *Каїр*

Повернулися спиною

Країни—учасниці Ліги арабських держав заявили про свою готовність припинити «будь-яке співробітництво» з Ізраїлем, якщо той не перегляне свого рішення про будівництво нового єврейського поселення в Східному Єрусалимі. Відповідні декларації пролунали тут на церемонії відкриття сесії Ради ЛАД на рівні міністрів закордонних справ. У виступах її учасників зазначалося, що Ізраїль «повернувся спиною» до мирного процесу в регіоні.

● *Дублін*

На межі конфлікту

На межі повномасштабного конфлікту знову опинилася Північна Ірландія. Протестантські бойовики цієї провінції, порушивши дотримуване перемир'я, спробували підірвати потужну бомбу поряд зі штаб-квартирою католицької партії Шинн фейн. Пристрій, що містив 40 кг вибухівки, було знайдено і знешкоджено саперами за кілька хвилин до вибуху.

● *Каракас*

Терорист сказав: «Заручники сидітимуть»

Сподівання на завершення кризи із заручниками в перуанській столиці зникли після того, як в ефірі пролунала заява лідера терористів Картоліні та реакції на це президента Фухіморі. Лідер загону Революційного руху імені Тупака Амару, який тримає протягом 103 днів резиденцію посла Японії у Лімі, заявив, що версії стосовно досягнення угоди про еміграцію членів загону до однієї з карибських держав в обмін на визволення заручників і резиденції мають спекулятивний характер.

● *Сана*

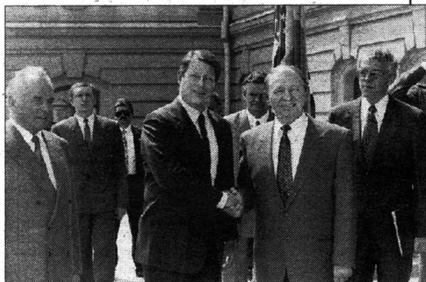
Водій розстріляв дітей

Кривава драма розігралася в одній із шкіл єменської столиці — Сани. Як повідомило кувейтське інформаційне агентство КУНА, водій шкільного автобуса відкрив безладний вогонь з автоматичної зброї прямо в приміщенні учбового закладу. П'ять чоловік, у тому числі директор школи та учень, вбито на місці, ще троє померли в лікарні, одинадцять отримали поранення різного ступеня тяжкості.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Як «розберуться» — відразу на ринок США?

У ТРАВНІ в Вашингтоні спільна україно-американська комісія «Кучма—Гор» має намір провести перше засідання на найвищому рівні. Як кажуть бюрократи, це «наповнення конкретним змістом формули стратегічного партнерства». Але що ж такого «стратегічного» у роботі цієї комісії?

Дипломати стверджують, що створення комісії «Кучма—Гор» — це початок рівних, збалансованих відносин між нашими державами. Справді, кілька років тому Вашингтон і Київ не завжди розуміли одне одного. Сполучені Штати дивилися на Україну очима Росії, їх ставлення до нас було суперечливим, оскільки Вашингтон непокоїла молода держава, яка мала тоді ще ядерну зброю. Однак невдовзі підозрілість змінилася на прихильність. І нині ми навіть викликаємо заздрісні погляди росіян, коли починаємо підраховувати надану американську допомогу.

Комісія «Кучма—Гор» — це теж предмет нашої гордості. Щоправда, її діяльність сприймають порізному. Такі оптимісти, як секретар Ради національної безпеки і оборони України Володимир Горбулін, оцінюють роботу комісії «за п'ятибальною системою — на п'ять». А от песимісти, навпаки, незадоволені, бо деякі експерти працюють у двох комісіях — «Кучма—Гор» та «Черномирдін—Гор» — й тому ставляться до роботи в Києві як до додаткової, а не основної.

Півроку роботи комісії принесли різні результати. Скажімо, у питаннях безпеки в нас справді намітився прогрес. Можливо, тому, що в таких галузях Сполучені Штати виявляють найбільшу активність. Тут, до речі, Вашингтон не забуває час від часу нагадувати, що він завжди радий бачити Україну в НАТО, однак змушувати нікого не буде.

Проте, якщо співробітництво оборонних відомств двох держав розширюється, то говорити так про економічну співпрацю передчасно. Ось тут уже активніші ми. Гроші, яких нам завжди катастрофічно бракує, Сполучені Штати так просто давати не хочуть. Цього року всього 900 мільйонів доларів для всіх ННД — нових незалежних держав, утворених на терені колишнього СРСР (таким терміном послуговуються американці). Цих коштів, звичайно, замало навіть для однієї країни.

Тож українські політики пропонують американцям активніше вкладати капітали в нашу економіку. І ті погоджуються. Однак вибирають найласіші шматочки, за які б'ються й інші іноземні інвестори. Наприклад, телекомунікації. За неофіційними даними, американці, які приїздили на засідання комісії «Кучма—Гор» до Києва, просили своїх українських колег «посприяти» просуванню конкретних американських компаній на український ринок.

Водночас самі Сполучені Штати не надто раді українським товарам на своєму ринку. Нині у США проводять антидемпінгове розслідування проти нашого сталепрокату. Вже застосовано жорсткі антидемпінгові санкції щодо експорту українського магнію, урану, феросилікону, титану губчастої структури. За словами фахівців, різними методами Україну фактично «виштовхують» з американського ринку. Немає потреби говорити, як це шкодить інтересам наших товаровиробників, та й економіці загалом.

У цих справах комісія «Кучма—Гор» обіцяла «розібратися». Як стверджують фахівці, ця обіцянка —єдине, що дає нам сподівання залишитися на ринку США. Разом з тим, це й своєрідна перевірка: чи настільки стратегічним вважає Вашингтон свої відносини з Києвом, що готовий навіть поступитися там, де йдеться про його власні економічні інтереси. Тож чекатимемо зустрічі «стратегів».

Надія БЕДРИЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Про що говорять

Заслужив...

Федеральному канцлеру ФРН Гельмуту Колю 15 травня буде вручено премію імені Лео Бека за 1997 рік. Цю престижну нагороду щороку присуджує політичним діячам Центральна рада євреїв у Німеччині.

Тільки-но було оголошено, що Гельмута Коля «преміюють», німецькі та зарубіжні газети одразу взялися аналізувати участь канцлера у справі відродження єврейської громади в Німеччині. Майже всі журналісти були одностайні: Гельмут Коль таки «заробив» цю нагороду. Зокрема, газета «Вельт» писала, що саме з ім'ям канцлера пов'язано відродження з 1989 року релігійних та культурних традицій євреїв у Німеччині. Отже, заслужив!

Про що мовчать

Там, за сімома замками

Зустріч, аж надто таємна, відбулася в Києві: Президент України Леонід Кучма і секретар Ради національної безпеки та оборони України Володимир Горбулін приймали заступника секретаря Ради безпеки РФ Бориса Березовського.

Про що йшлося за зачиненими дверима, або бодай тему розмови, пресі не повідомили. Але якщо Президент зустрічається з таким впливовим політиком, як Березовський, то не заради ввічливості.

Поінформоване джерело повідомило, що одним із обговорюваних питань була тема розширення НАТО на Схід і можливий вступ до альянсу України. Цікаво, про що домовилися візаві, коли позиція пана Березовського щодо цього відома: на саміті в Гельсінкі він заявив, що «Україна має враховувати можливі наслідки цього вступу».

А може, заступник секретаря Ради безпеки РФ розповів нашому Президенту, що він мав на увазі?

Трагедія

«Янголи» Інтернету

На одній із вілл каліфорнійського міста Сан-Дієго в США поліція знайшла трупи 39 людей, які вчинили масове самогубство.

Самогубці за життя були програмістами, котрі створювали комп'ютерні сторінки у «всесвітній павутині» глобальної мережі Інтернет. Ці люди, віком від 18 до 72 років, належали до секти «Небесні врата» і сповідували ідею переселення на інші планети за допомогою НЛО. Членів секти, що «пройшли перевірку на праведність», відправляли до американської «глибинки» у ролі «янголів». Один одного вони називали не інакше, як «брат».

Загиблі лежали долілиць із витягнутими по швах руками. Причому всі 39 були однаково одягнені: у чорні брюки і кросівки, верхні частини їхніх тіл вкривали фіолетові хустки. Поліція знайшла відеокасету, де самогубці пояснюють свій крок. Як з'ясувалося, вони випили отруту, аби «звільнитися від своїх тлінних тіл та переселитися на іншу планету». Комета Хейла—Боппа, яка нині з'явилася на небосхилі, стала для членів секти своєрідним знаком того, що «слід вирушати у дорогу». Перед смертю кожен із них навіть спакував речі.

ЧФ — ЗА ДУЖКИ, ЄЛЬЦИНА — ДО КИЄВА!

(Початок на 1-й стор.).

Пригадаймо: 5 років тому до СНД вступали молоді держави, які проголосили про свою політичну та економічну самостійність, а фактично не мали її і не вміли жити окремо від центру. Але за цей час вони визначили власні шляхи розвитку, знайшли економічних партнерів, союзників та інвесторів, навчилися думати самостійно і приймати рішення, не оглядаючись на Москву. Росія досить гостро відчула зміну вітру. І на московському саміті пролунала нова позиція російського керівництва, яку давно хотіли чути «меткі розлучениці»: «ставка» на первинність економічних відносин з країнами СНД, не форсуючи політичного зближення. Було б дуже дивно, якби така позиція не знайшла підтримки партнерів. Але знову-таки ідею економічної інтеграції було схвалено, а підписання відповідних документів очікується в червні. Це яскравий приклад роботи Співдружності: плани, проекти і... тиша. Реалізація домовленостей значно відстає від них самих.

Попри критику СНД та єльцинську самокритику «руки Москви», конкретних пропозицій, з негайним запровадженням, не було. Одна з ідей, гідна згадки, —пропозиція Президента Молдови Петру Лучинський: домовитися з двох основних блоків проблем. Перший блок — економіка, другий — конфлікти. Якщо на ділі просунутися в розв'язанні цих двох блоків, то нікого не треба буде переконувати у користі СНД і шукати альтернативи Співдружності.

Найменш обнадійливим виглядало сусідство на саміті президентів Вірменії та Азербайджану. Гейдар Алієв заявив, що чекає на результати розслідування щодо поставок російської зброї до Єревана, а Левон Тер-Петросян не звернув уваги на претензії Баку з приводу призначення карабахського лідера прем'єр-міністром Вірменії.

Російські засоби масової інформації оцінили підсумки саміту як «прорив» у російсько-українських відносинах. Оскільки Борис Єльцин нарешті вирішив, що ці відносини потерпають від відстрочок його візиту в Україну і має намір поїхати для переговорів до Києва, щоб особисто розв'язати трудноші. Леонід Кучма з іронією сказав, що «немає такої проблеми, з якої не могли б домовитися Україна та Росія. Борис Єльцин з власної ініціативи «виніс за дужки» проблему Чорноморського флоту, і Україна», як підкреслив Л. Кучма, «вважає крок Б. Єльцина не поступкою, а розумною позицією».

Що ж, нерозв'язувані проблеми легше розв'язувати, коли економічна інтеграція призведе до політичного зближення.

Яна СТАДІЛЬНА.

Самоврядування: соціальні проблеми

Постріл пролунав. Але дуель не закінчилася

ВОСЕНИ 1994 року Міністерство оборони України і Хмельницький міськвиконком підписали протокол намірів на спорудження військового містечка Раково-2 на 410 квартир з комплексною інфраструктурою. І вже через рік на околиці обласного центру задзвеніли литаври і військові оркестри вигравали марші та гімни. У присутності міністра оборони України та посла США в Україні урочисто заклали перший кубометр бетону. Тоді ж, на прес-конференції, Валерія Шмарова запитали:

—Скажіть, чи стане це житлове будівництво тією ж ахіллесовою п'ятою влади, що і нинішні військові містечка?

—Я офіційно і відповідально заявляю: американська сторона виділила кошти на спорудження житла як компенсацію за вивезення ядерних ракет з території України, а Міністерство оборони України фінансуватиме роботи з розвитку мереж інфраструктури.

У міськвиконкомі є документи, де чітко вказано не лише види робіт, а й конкретні терміни їх виконання.

Як було не вірити своєму рідному міністрові? А тому без зайвих дискусій будівельники включилися у роботу. Усе закипіло, загуло, закрутилося.

Кожний робив свою справу. Один клав цеглу у стіни, інший прагнув за рахунок новобудов «підлатати» власні діри. Скажімо, ще на початку минулого року управління СБУ у Хмельницькій області інформувало центральну владу, що з Раково-2 міноборонівські чиновники поцупили імпортне обладнання для лазні, що через комерційні структури реалізовується сантехнічне устаткування, призначене для офіцерських квартир.

І чимдалі — тим більше цей процес набирав обертів. 21 лютого газета «Хмельниччина» писала: «Заступник міністра оборони, виступаючи на засіданні виконкому, пояснив, що не вистачає коштів. Американські долари, виділені США, не повністю дійшли безпосередньо до будови. Частина з них осіла в тих організаціях, які так чи інакше були причетні до цієї справи. Кожен хоче мати для себе якусь вигоду. До того ж квартири, які споруджуються у Раково-2, у два-три рази дорожчі від тих, які нині експлуатуються в обласному центрі»...

Невже розтринькування американських грошей змусило командарма 43-ї ракетної армії і водночас заступника міністра оборони пана Володимира Михтюка покинути затишний кабінет і податися у пошуки зловмисників? А, можливо, він і справді сприйняв засторогу Президента на розширеній колегії МО України про персональну відповідальність генералітету за стан справ на місцях?

У даному разі кавалерійський наліт міноборонівців на Хмельницький міськвиконком був викликаний іншим. На початку лютого сесія міської ради, керуючись п.7 ст. 42 Закону України «Про міські ради і місцеве і регіональне самоврядування», доручила міськвиконкому припинити з 1 березня будівництво військового містечка Раково-2, якщо Міністерство оборони до цього часу не приступить до реконструкції водопровідних і водозабірних споруд, будівництва каналізаційних насосних станцій, пожежного депо, школи, інших об'єктів інфраструктури, визначених попередніми угодами. За таких умов міноборонівцям не залишалося нічого іншого, як дати собі команду:

—Шаблі наголо!

Та генеральський натиск цивільний виконком витримав з честю. Тоді юристи з МО почали лякати Гаазьким судом, бо, бачте, це ж міждержавні угоди зриває виконком і за свої дії має відповідати. Але і цей троянський кінь не пройшов. Столичним гостям пояснили, що угоду порушили не хмельничани, а міністерство. І стали стіною.

Після прийому громадян у виконкомі мер міста Михайло Чекман сам завітав у корпункт газети «Голос України».

—Хто ж вам так у печінки в'ївся, що аж самі стали ходаком-скаржником? — запитав з гумором. Та йому було не до жартів.

—Не тільки мені, а й чотирьом моїм попередникам Міністерство оборони навішало стільки проблем, яких нема в жодному сусідньому обласному центрі. Тепер хочуть у черговий раз хмельничан пошити в дурні. Он завершать будівництво, повидають ордери на квартири і вмиють руки. А те, що містечко не матиме ні води, ні телефона, ні дитячого садочка, їх не цікавить. А ще треба думати про газ, тепло, каналізацію...

Запитайте будь-якого професійного будівельника і він вам скаже, що вартість інфраструктури у новоспорудженому містечку може обійтися навіть дорожче, ніж сам житловий фонд. Тож як сьогодні можна перекладати такі великі кошти на плечі міського бюджету? Ми ледь-ледь нашкрібуємо гроші на утримання бюджетних установ та експлуатаційні комунальні служби. У той же час Міністерство оборони категорично поміняло свою позицію і відмовляється від реконструкції навіть діючих мереж, котрі за своїми потужностями не здатні будуть обслуговувати два мікрорайони.

Ця проблема мене пече не тільки як голову виконкому. Я мешканець міста, мені у ньому жити незалежно від наступних посад. І я б хотів чесно дивитися людям у вічі. Тому ніхто з нас не поступиться у даній ситуації. А до редакції я прийшов не випадково. З усіх проблем будівництва ми написали листа у Кабінет міністрів України. Однак там нашого звернення не лише не розглянули, а й повернули нечитане назад. Тепер єдина надія, що через газету, можливо, нас почує чи Президент, чи Прем'єр-міністр, іншого шляху зламати бюрократичні загорожі я не бачу.

І останнє. Міністерство оборони свою відмову пояснює браком коштів. Але ж вихід з фінансової скрути є: не роздарювати комерсантам за безцінь устаткування, машини, силові кабелі розтрощеної ракетної дивізії, а продати їх Міністерству зв'язку. Виручених грошей було б достатньо не тільки для нашої інфраструктури. Та для такого вирішення треба мати не лише лампаси та амбіції, але і, як підкреслив 14 січня Президент Леонід Кучма, почуття відповідальності та прагнення шукати розв'язання проблем. Натомість у Міноборони проти нас кипить тільки гнів. Та виконком мусить вистояти. Відступати далі нікуди. Позаду —тисячі людей, на плечі яких упала безвідповідальність московських генералів. Тепер це саме хотіли повторити київські. Та ми вже бідою навчені. Двічі на одні граблі не наступають.

На завершення голова міськвиконкому Михайло Чекман залишив у корпункті копії всіх підтверджувальних документів, що стосуються цієї історії.

P. S. Чи долине виконкомівський біль до столичних кабінетів?! Про це ми поінформуємо читачів.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Хто обрав, той і зніме

ГРУПА депутатів Одеської обласної ради на недавній сесії звернулася із заявою до Руслана Боделана, який обіймає найвищі посади в області — представницьку й виконавчу. У тій заяві —пропозиція розглянути питання про доцільність перебування його одночасно в двох «кріслах»: голови облради й керівника облдержадміністрації.

Аргументи висунуто такі: суміщення, мовляв, згубно позначається на якості роботи ради, не дає їй змоги сповна здійснювати свої повноваження, знижує ефективність контрольних функцій ради і депутатів, породжує зневажливе ставлення чиновників до депутатських звернень та запитів. А відтак, гальмується виконання намічених програм виходу економіки області з кризи.

Ця заява, хоча й була на сесії зачитана, та голосування по ній не проводилося. Руслан Боделан свою думку з приводу неї висловив, коли коротко, так: право бути головою облради йому довірили виборці, а головою держадміністрації призначив Президент — їм і вирішувати оте питання.

А на сесії, між тим, головним було обговорення й затвердження програми економічного і соціального розвитку та заходів із забезпечення стабільного функціонування основних галузей народногосподарського комплексу області в 1997 році. Облдержадміністрація, що розробила програму й заходи, а за нею депутати, які їх затвердили, вважають: умови для такої стабілізації є. Визначено навіть «контрольну» цифру: темп зростання виробництва валового продукту, порівняно з роком минулим, має скласти 100,2 відсотка. Названо й пріоритети: агропромисловий комплекс, де головна ставка на зернові, харчова й легка промисловість, верстатобудування й металообробка, транспортний вузол. Вдасться досягти позитивних зрушень — поліпшаться справи й у соціальній сфері. Поки такого не сталося, Р. Боделан запропонував, як він висловився, непопулярний, але необхідний крок: ввести в правове русло залучення до підтримки соціальної сфери грошових коштів трудових колективів та окремих громадян.

Про що йдеться? Та про оті самі «побори», про які, хоч і говорено-писано немало, однак офіційні власті досі заплющували очі. Ні для кого не секрет, що останнім часом більшість медичних послуг надається за гроші самих хворих чи їх родичів, школи й дошкільні заклади утримуються здебільшого коштом батьків, вихованих там дітей. Так є сьогодні, так ще якийсь час буде. То чому б не легалізувати, так би мовити, оті «побори»? Тоді, безперечно, буде більше законності, ясності й порядку. Після бурхливих дискусій депутати затвердили три тимчасові положення — про фонд обов'язкового навчання в загальноосвітній школі, про позабюджетні кошти для потреб охорони здоров'я та про функціонування шкіл естетичного виховання. Згідно з цими документами, фонди всіх трьох сфер створюються як за рахунок місцевих бюджетів, так і коштом підприємств та організацій різних форм власності, оплати за надання додаткових послуг, грошових пожертвувань, обов'язкових грошових внесків від фізичних осіб тощо. Коштами при цьому розпоряджається тільки та установа, для якої вони призначені, відкривши для них спеціальний рахунок у банку. За витрачанням грошей слідкують, окрім керівників установ, представники профспілок, громадських організацій, батьківських комітетів тощо. Вирішено також, що позабюджетні кошти, спрямовані на згадані цілі, прибутком не вважаються і не оподатковуються.

Отаке безпрецедентне, можна сказати, рішення. Руслан Боделан запропонував його як голова облдержадміністрації, керована ним рада те рішення прийняла, узаконила. Виконувати його, зрозуміло, виконавській владі.

А коли це моя особиста ініціатива, підсумував Р. Боделан, то й уся відповідальність за наслідки її реалізації лягає, передусім, на мене.

Що ж, цілком правильно. Особливо допоки людина обіймає за сумісництвом обидві найвищі посади в регіоні.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

А прокурор вважає неконституційним

рішення Донецької облради про статус російської мови

«Мовне питання» виносять на розгляд сесії Донецької облради не вперше, але досі в лавах депутатів не вдавалося досягти одностайності. Цього разу, озброївшись даними опитування трирічної давності, коли чотири п'ятих його учасників висловилися за російську мову як другу офіційну на території області, а також зверненням 33-х народних депутатів України, сесія прийняла рішення більшістю голосів. Названо можливим і необхідним функціонування на території області поряд з українською російської мови як мови офіційних закладів, ділового спілкування, освіти, науки, культури. Депутати також вважають, що голова облдержадміністрації Сергій Поляков перевищив свої повноваження, коли восени минулого року видав розпорядження про переведення діловодства на українську мову.

Присутній на сесії прокурор області Володимир Кривобок закликав відмовитися від розгляду питання, бо більшість пунктів проекту суперечить Конституції України, і пообіцяв опротестувати рішення в разі його прийняття. Втім, цей аргумент було відхилено.

Ліна КУЩ.

Бюджет-97 на тлі кризи,

Характерна особливість розроблення бюджету на 1997 рік — істотний перегляд джерел його нагромадження у зв'язку з реформуванням нинішньої системи оподаткування. Загальний зміст новацій, що стосується зміни системи оподаткування, зводиться до того, щоб зменшити податковий прес на виробників. Діапазон оцінок цих новацій досить широкий — від беззастережно позитивних до суто негативних. Але правильно зрозуміти цей різнобій у думках неможливо поза аналітичним осмисленням реальних причинно-наслідкової картини кризи економіки, що поглиблюється.

Передусім треба вказати на поглиблення кризи у виробничій сфері. Обсяг валового внутрішнього продукту (ВВП) у фізичному розумінні скоротився за 1996 рік на 10,1 відсотка, хоча передбачалося його зростання у розмірі 0,6 відсотка. Випуск товарів народного вжитку скоротився за рік на 20,2% порівняно з 17,8% 1995 року. Більшою мірою, аніж передбачалося, зросла інфляція і погіршилися практично всі показники соціально-економічного життя. Постає природне запитання: які найголовніші причини такої тривалої і глибокої кризи виробничої сфери?

В урядових колах пояснюють кризу переважно об'єктивними причинами перехідного періоду. Проте реалії свідчать про інше. Виробництво задихається сьогодні під тиском численних «болячок» суб'єктивного характеру, що йдуть здебільшого від макроекономічної розбалансованості господарського комплексу. Назвемо особливо болючі проблеми виробничої сфери, що не залежать безпосередньо від неї:

— відсутність у виробників оборотних коштів, необхідних для взаємних розрахунків за сировину, матеріали, паливно-енергетичні ресурси тощо. Достатньо сказати, що кредиторська заборгованість між підприємствами на кінець 1996 року становила 60,6 млрд. грн., що втричі вище порівняно з початком року і майже відповідає річному обсягові промислового виробництва країни;

— відсутність внутрішнього ринку збуту в зв'язку з цілковитим зубожінням переважної частини суспільства. Наприклад, за останні три роки випуск товарів народного вжитку скорочувався зі швидкістю 18—25 відсотків за рік, але й цей обсяг зайвий на 25—30 відсотків, зважаючи на вкрай низьку платоспроможність людей, наслідком чого стає затоварювання виробників;

— наявність величезного диспаритету цін, який поставив життєво важливі галузі виробництва у безвихідь. Скажімо, оптові ціни в електроенергетиці зросли за 1991—1995 рр. у 332 тис. разів, а в легкій промисловості — втричі менше. Ось чому в першій галузі зниження обсягів виробництва становила за вказаний період 30%, а в другій — 69%. Ще більше постраждали від диспаритету цін сільське господарство і будівництво, які сьогодні перебувають на межі остаточної руйнації;

— зростання виснажуючої суспільство заборгованості в заробітній платі, в тому числі у виробничій сфері, наявність в останній величезного прихованого безробіття, падіння престижності праці у виробництві та багато інших негараздів у цій сфері зайнятості;

— моральне та фізичне старіння виробничих фондів, повальна деіндустріалізація виробництва в результаті браку коштів на його обновлення;

— цілковита дезорганізація роботи підприємств і галузей у зв'язку із загостренням суперечностей між різноплановими корпоративними інтересами і всередині виробничих колективів, і між галузями в цілому.

Цей аж ніяк не повний перелік катаклізмів показує, що виробнича сфера оточена щільним кільцем руйнівних чинників і без вжиття кардинальних заходів вона просто приречена на вмирання. І якщо серйозно казати про її врятування, неприпустимо оперувати окремо взятими фактами ненормальних явищ, скажімо, невпорядкованою податковою системою або чимось подібним. Проблему пожвавлення економіки треба розв'язувати на основі комплексної програми подолання в ній негативних нагромаджень, вбачаючи в цьому найголовнішу передумову виведення країни з кризи. При цьому не можна більше замовчувати, що вищеперелічені катаклізми не з неба впали, а є закономірним наслідком і дзеркальним відбиттям безпладної економічної політики поточного і минулого періодів. Вони нагромаджувалися й надалі нагромаджуються внаслідок непрофесійного виконання так званого ринкового реформування економіки, основними віхами якого є лібералізація, приватизація, монетарна політика, реструктуризація, здійснювані за принципом «як не слід робити».

Скажімо, не обмежена розумними рамками лібералізація економіки і цін обернулася втратою керованості соціально-економічними процесами, хаосом і стихійним розвитком подій, нечуваною у світі інфляцією, безглуздою гонкою цін та поглибленням їх диспаритету, повальною втечею людей із виробничої, наукової та інших сфер у сферу «довгого карбованця».

Монетарна політика, що її сьогодні підносять як вершину мудрого керування товарно-грошовими процесами, насправді є недалекоглядною процедурою, з допомогою якої із природної формули обміну «товар — гроші —товар» було вилучено гроші, і тим самим обмінні процеси почали здійснюватися за принципом первісного суспільства «товар — товар». У цьому й полягає глибинна причина того, що зарплату, пенсії, стипендії та інші соціальні виплати або не виплачують місяцями, або виплачують крупами, сковорідками, колесами, цвяхами, гноєм та іншою натурою, що виробники у розрахунках між собою використовують не гроші, а бартер, що взаємна заборгованість між підприємствами валить їх за принципом доміно, що легка промисловість випускає за рік по парі взуття на чотирьох і два квадратні метри тканини на людину, та й ця продукція до того ж залишається нереалізована.

Одне слово, є підстави стверджувати, що управління економікою і виробництвом у розумінні всебічної збалансованості та створення умов для їх нормального функціонування у нас просто немає. Економіка і виробництво заблоковані всілякими перекосами, диспропорціями і дисбалансами, для ліквідації яких нічого кардинального не вживають. Наприклад, про яке управління може йти мова, якщо сировинні ресурси країни (метали, шкіряна сировина, патока, льон та багато іншого) у зв'язку з вузькістю внутрішнього ринку за безцінь вивозять за кордон, а власні переробні підприємства стоять через брак сировини. Або інший приклад: сьогодні ціна цукру в буряківничих районах опускалася нижче від його собівартості і становить 40—50 коп. за кілограм, що нижче від ціни кілограма хліба або картоплі, вдвічі нижче від дитячого кіндер-сюрпризу і в кілька разів нижче від ціни кілограма технічного масла або автомобільного підшипника. В керованій економіці пріоритетну галузь виробництва до такого стану не доводять.

Характерна риса поточної економічної політики —захоплення другорядними або такими, що втратили свою гостроту, проблемами. Промовистий приклад —нагнітання пристрастей навколо інфляції, яка вичерпала себе. Основну точку зору на цю проблему чітко висловив Президент Л. Кучма на недавньому з'їзді промисловців і підприємців так: «І прохав би, щоб кожен із вас зрозумів просту економічну істину: зниження інфляції для нас — безальтернативний процес. Ставимо перед собою завдання й надалі неухильно знижувати її темпи: в 1997 році — вдвічі, до 20—25 відсотків, у 1998 році — ще вдвічі, до 10—12 відсотків. Інше питання: а що зроблено на макрорівні, щоб ускладнення фінансового стану в зв'язку з падінням інфляції було менш болюче?»

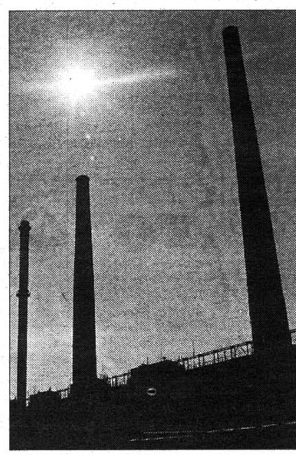
За всієї поваги до Президента наважуся йому заперечити на основі деяких даних. **За офіційною статистикою зниження інфляції характеризується такими темпами: в 1994 році — більш як у 20 разів порівняно з попереднім роком, в 1995 році — майже вдвічі, в 1996 році — ще вдвічі. А темпи зниження обсягу реального ВВП за ці самі роки становлять відповідно 23, 11,8 і 10,1 відсотка. Інакше кажучи, темпи спаду інфляції дуже тісно пов'язані і з темпами спаду ВВП, і практично з усією системою макроекономічних показників. Трирічного досвіду достатньо для осмислення того, що інфляція, яка різко падає, супроводжується не блокуванням, а посиленням кризової ситуації, про що сказано і в наведеній цитаті з приводу «ускладнення фінансового становища в зв'язку з падінням інфляції». Спитати б, задля чого так наполегливо форсувати її зниження в наступні роки?**

Очевидно, це є наслідком інерційного мислення високопоставлених «реформаторів», які лягають на рейки після того, як поїзд пішов, тобто коли інфляція після запаморочливої висоти в 1992—1993 рр. увійшла в рамки більш або менш терпимих значень і не становить більше особливої небезпеки. Отож на часі викреслити інфляцію із списку пріоритетів економічної політики, переключившись на приборкання безлічі злободенніших катаклізмів, що обліпили економіку та виробництво. Щоправда, за такого повороту подій втрачає сенс і горезвісна монетарна політика; єдиним виправданням для неї і служить особлива заклопотаність урядових кіл «боротьбою з інфляцією», яка, до речі, вичерпала себе по всьому постсоціалістичному просторі. Самовичерпання інфляції відбулося і в нас, якщо зважити, що внутрішні ціни на більшість товарів досягли рівня світових і зростати їм більше нема куди, а внутрішній платоспроможний ринок завдяки жорсткій монетарній політиці звузився так, що нинішні ціни для нього космічно високі. **Виходить, що й з боку інфляційної ситуації подальша орієнтація на жорстку монетарну політику видається просто безглуздою.**

У контексті викладеного сумнівний і нинішній галас навколо зниження податкового тягаря на виробництво. Звісно, зниження податків для виробників вельми бажано. Проте цей захід, вирваний із комплексу виробничих «болячок», ні до чого значного призвести не в змозі. Головне полягає в тому, за чий рахунок і задля чого задумано знизити цей тягар.

Зниження податків на виробників передбачено перекласти на скорочення доходної частини державного бюджету або, іншими словами, на скорочення фінансування соціальної сфери. З цим можна було б змиритися, якби в соціальній сфері був бодай якийсь запас «дірочок» для тугішого затягування пасків, особливо коли мати на увазі найменш захищені версти населення. Але за нинішнього зубожіння соціальної сфери подальше урізання коштів пенсіонерів, інвалідів, малозабезпечених верст населення, а також наукових, освітніх, культурно-освітніх та інших інституцій є просто блюзнірське. Інша річ, якби намічалися великі просування щодо скорочення органів управління, армії та подібних їм структур. Але про це не йдеться.

З другого боку, якщо вже відбирати у соціальної сфери останнє, то куди краще було б вкласти ці кошти у виробничій сфері? Найлогічніше було б спрямувати їх на розширення обсягів виробництва. Але тут є сильне гальмо у вигляді вузького

РОЗПЛАТА НАВИВОРІТ,

або Хто найбільше потерпів від «маневрів» Градобанку

Після публікації в «Голосі України» рік тому статті «Повірити «Градобанку» чи сунути голову в заморг?» чимало видань, телебачення одразу ж надали газетну площу та ефірний час для виступів, інтерв'ю керівництва «Градобанку», юристам, журналістам. Судження їхні у своїй більшості були безапеляційні: «Градобанк — це солідна і надійна установа, а орендне рибопромислове підприємство «Антарктика», керівництво якого подало на банк у суд, ненадійний партнер і ледь не банкрут. Проти «Голосу України» і автора публікації також було випущено кілька критичних стріл.

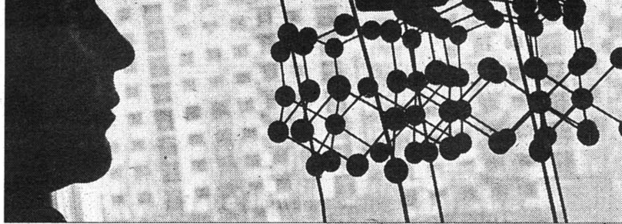
Але найбільше бруду вилили на генерального директора орендного рибопромислового об'єднання «Антарктика» Валерія Кравченка. Очевидно тому, що він першим через Вищий арбітражний суд України вирішив довести, що з «Градобанком» мати справу небезпечно. Бо керівництво банку своїми діями може дуже легко підвести клієнта, як то кажуть, під монастир. Боровся Валерій Кравченко, як він неодноразово підкреслював (і це дійсно так), не за свої, а за інтереси 56 тисяч одеситів, які вклали в «Антарктику» свої приватизаційні сертифікати, та за те, щоб багатотисячний трудовий колектив міг стабільно працювати. Адже «Градобанк» через недотримання договірних зобов'язань завдав рибопромисловому об'єднанню значних матеріальних збитків, які дають про себе знати ще й сьогодні.

Подальший перебіг подій читачам «Голосу України», напевне, відомий, оскільки наша газета відслідковувала хід судового процесу між «Антарктикою» та «Градобанком». Засідання колегії, наглядової колегії, президії Вищого арбітражного суду України підтвердили правоту генерального директора рибопромислового об'єднання Валерія Кравченка. Завдяки йому тоді багато хто зміг побачити справжнє, а не рекламне обличчя «Градобанку». Хоча, на мою думку, декому з високопоставлених державних чиновників воно було відоме набагато раніше.

Ще у листопаді 1995 року, за свідченням тижневика «Бізнес», окремі далекоглядні банки припинили кредитувати «Градобанк», який на той час вже мав певні труднощі. Отже, вони, як і декотрі клієнти, що перевели свої рахунки в інші банки, знали про ризик мати справу з «Градобанком». А якщо так, то чому відповідальні особи не поцікавилося долею багатомільйонних доларових кредитів, одержаних «Градобанком» від Європейського банку реконструкції і розвитку. Адже їх було надано під державні гарантії. А держава сама по собі гроші не заробляє, це роблять громадяни. І саме вони опосередковано будуть розраховуватися за непродуману політику банку.

Цікава деталь. В одній з київських газет начальник управління кредитування «Градобанку» І. Львова, зокрема, писала: «Ніколи і ні для яких структур «Градобанк» не робив і не буде робити винятків, що не відповідають умовам забезпеченості захисту вкладів у банк. Проекти під кредити, які не мають необхідної забезпеченості, є фінансово ризикованими і видаватися не будуть ні за яких обставин». У

...що поглиблюється

платоспроможного ринку, який ще більше звузиться, якщо урізати фінанси соціальної сфери.

Працювати й надалі «на склад» немає сенсу. Тому прихильники зниження податкового пресу на виробників пропонують соломонове рішення: спрямувати ці кошти на оновлення виробничого потенціалу. Рішення на перший погляд розумне, та по суті сумнівне, бо намір обновити виробничі потужності, що простоюють, до розряду розумних віднести важко.

Одне слово, політика, спрямована на перерозподіл, а не на примноження цілком здрібнілого національного «пирога» з економічної точки зору — безвихідна, а з інших точок зору — позбавлена логіки.

Щоправда, не можна заперечувати, що й система перерозподілу також потребує впорядкування, але не за принципом «одному бідному за рахунок іншого бідного», а за принципом «бідному та дуже бідному за рахунок багатого і дуже багатого». **Головним має бути примноження життєвих благ, що, на жаль, не проглядається ні в Програмі діяльності уряду, ні в обох поданих проектах бюджету на 1997 рік.** І програма примноження не обов'язково має передбачати різке збільшення інвестицій у виробництво, яких, до речі, немає і в найближчому майбутньому не передбачається. Вийти з кризи треба і можна на наявному виробничому потенціалі, розчистивши лише для нього дорогу шляхом усунення вищерозглянутих тромбів. Тільки за рахунок цього, згідно з експертними оцінками, протягом одного року можна наростити нинішні обсяги виробництва на 25—30 відсотків.

Справді, кількість деяких видів продукції, що їх випускають, уже обчислюється одиницями, десятками або сотнями штук замість тисяч, десятків і сотень тисяч у недалекому минулому.

Наприклад, 1996 року випущено: кранів на гусеничному ходу — 2 одиниці, тракторних причепів — 78 штук, насосів парових — 111 штук, машин швейних промислових — 987 штук. Зате їх залишки на складах становлять, відповідно, — 7, 45, 509 і 2016 одиниць. Зрозуміло, що за наявності певних умов збуту виробники здатні їх випуск не подвоїти-потроїти, а збільшити в десять разів. І такі резерви сьогодні безмежні. Та для цього потрібні докорінний перегляд нежиттєвої економічної політики, воля і менеджерський професіоналізм високопоставлених державних керівників.

На завершення зупинимося на найгострішому питанні, що посідає нині центральне місце в бюджетному процесі, зокрема і в кризовому стані економіки загалом. Мається на увазі розбалансованість сукупних товарно-грошових потоків, з одного боку, та обслуговуючою їх грошовою масою, з другого. Якщо товарно-грошові потоки уподібнити до двигуна, а грошову масу — до кількості пального, що надходить до нього, то можливі дві ненормальні ситуації: за недостатнього надходження пального двигун заглухне, а за надлишку — може розсипатися. Саме такі стадії розбалансованості між товарно-грошовими потоками і грошовою масою відбулися в Україні. На початку 90-х років мав місце загальний дефіцит товарів, а два останні роки — загальний дефіцит грошей, тобто в першому випадку не вистачало товарів порівняно з грошима, що перебували в обігу, а сьогодні — грошей. У першому випадку це сприяло злету інфляції, а сьогодні — зупиненню виробництва, зростанню невиплат, бартерним відносинам, затоварюванню виробників і багатьом іншим лихам.

Єдиний спосіб подолання нинішньої розбалансованості —емісія грошей у розмірі, що забезпечує нормальні потреби товарно-грошових відносин. Проте останню з подання певних сил оголошено у нас своєрідною персоною нон грата, бо вона начебто загрожує новою хвилею інфляції. Разом з тим такі твердження позбавлені будь-яких підстав, про що йшлося вище. Тут додамо, що інфляція можлива лише в разі порушення балансу назад у бік грошей, чого не слід робити. Крім того, підвищена інфляція у нас неможлива доти, доки не зникнуть проблеми, що нагромадилися, пов'язані з поточною нестачею грошей — затоварювання, неплатежі, бартер тощо. **Нарешті, рівень інфляції у розмірі 30—40% нам сьогодні, хоч як це дивно, корисніший, аніж у розмірі 10—12%, бо є нагальна потреба в пом'якшенні наявного диспаритету цін, що здійснити без деякого зростання інфляції просто неможливо.** Адже ні наш, ні світовий досвід не має доказів того, що з кризи легше вийти за 10—12-відсоткової інфляції, аніж, скажімо, за 40—50 відсотках.

Прихильникам продовження жорсткої монетарної політики, які зациклилися лише на боротьбі з інфляцією, що втратила свою гостроту, не завадило б уважніше вивчати уроки світової практики. Для наочності порівняємо наші дані кризового періоду з даними, що стосуються періоду «великої депресії» у США (**див. таблицю**).

Наведені дані незаперечно доводять, що динаміка обсягів виробництва перебуває у прямому зв'язку з динамікою грошової маси. І в цьому немає нічого несподіваного, якщо врахувати, що грошова маса відбиває розміри купівельної спроможності внутрішнього ринку. Переконавшись у цьому на власному досвіді, американці змінили політику обмеження грошової маси, що її проводили в 1930—1933 рр., на політику її рішучого розширення в 1934—1937 рр. і тим самим досягли феноменального результату в подоланні кризи виробництва. При цьому філігранність економічної політики Ф. Рузвельта полягала в тому, що інфляцію було практично усунено від цих процесів, тобто нарощуванню грошової маси було протиставлено інші важелі придушення інфляції (дефляція), передусім утримання вартості національної валюти на стабільному рівні.

У нас цілковита схожість з американцями лише в тому, що шалені темпи спаду виробництва — прямий наслідок не менш шалених темпів скидання грошової маси. А відмінність у тому, що американці зрозуміли свого часу цей взаємозв'язок протягом чотирьох років, а нашим радикал-реформаторам мало було і шестирічної стагнації виробництва. Очевидно, прозріння настане тоді, коли зупиниться останнє підприємство. А якщо порівнювати рівень регулювання інфляції, то наша «філігранність» асоціюється тут з поведінкою слона в посудній лавці. Мало того, що їй дали змогу розгулятися в 103 рази за 1993 рік (світовий рекорд). То крім цього, до краю поглибили монетарну політику, коли інфляція в 1994—1996 рр. пішла на швидкий спад самовільно. Так, 1994 року частка грошової маси щодо ВВП скоротилася лише на 6 пунктів, а інфляція впала більш як у 20 разів. 1996 року частка грошової маси залишилася практично незмінною порівняно з попереднім роком, а інфляція впала ще в 2 рази. В 1991—1993 рр. інфляція стрімко зростала, не реагуючи на те, що грошова маса скорочувалася. Все це є безперечним доказом того, що інфляція в наших умовах не знаходить помітного зв'язку з динамікою грошової маси і її спад останніми роками відбувається незалежно від скорочення грошової маси.

Оскільки (всупереч здоровому глузду та об'єктивним економічним законам) триває масоване нагнітання страхів щодо надуманих негативних наслідків обгрунтованої емісії, отже, це комусь вигідно. І справді тут чітко проглядаються кланові інтереси фінансово-банківських структур і власників великих капіталів, які стрижуть за умов «грошового голоду» рясні купони на високих ставках доходу від надання кредитів, купівлі цінних державних паперів і навіть від того самого «тіньового» сектора. Для доказу наведемо кілька цифр. 1996 року прибуток по народному господарству в цілому скоротився на 25%, а у фінансово-банківській системі зріс приблизно на 50% і перевищив прибуток таких разом узятих галузей, як будівництво, торгівля та громадське харчування, матеріально-технічне постачання, заготівля, житлово-комунальне господарство та побутове обслуговування населення.

А яке співвідношення між кількістю зайнятих у фінансово-банківській системі та в шести перелічених галузях, нехай читач прикине сам. Тоді стане ясно, чому одні мають високу зарплату і отримують її вчасно, а інші мізерну зарплату не отримують місяцями. Або чому за величиною розриву між доходами багатих і бідних Україна в перших лавах серед країн світового співтовариства, а за рівнем життя населення — в останніх. Звідси напрошується висновок: поки не зупинимо сатанинського розгулу несправедливості, породжуваної незграбним управлінням економікою, про подолання кризи годі й думати.

І останнє. В певних колах загострюють увагу на тому, щоб забезпечити реальність бюджету-97. Питання надзвичайно важливе. Проте воно обтяжене різними політичними спекуляціями, що відводять від суті справи. Реальність бюджету полягає не в тому, щоб зменшити або збільшити його розмір (кожна країна тут має свої традиції та особливості), а в тому, щоб забезпечити реальність його наповнення. З цієї точки зору бюджет-97 викликає великі сумніви. Про його нереальність свідчать такі основні моменти: сумнівна надія на те, що спрацюють у наміченому обсязі нові податки на виробників (податок на майно тощо); неприпустиме в принципі переведення до нового бюджету багатомільярдних заборгованостей із соціальних виплат попередніх періодів; сумнівні маніпуляції із джерелами покриття дефіциту бюджету; відсутність достовірної оцінки можливостей відродження виробництва з урахуванням його реальних внутрішніх можливостей та ін. Проте дана тема потребує окремої розмови.

Володимир АНДРІЄНКО,
доктор економічних наук,
науковий консультант Секретаріату
Верховної Ради України.

США

Динаміка показників за роками	1930 р.	1931 р.	1932 р.	1933 р.	1934 р.	1935 р.	1936 р.	1937 р.
Грошова маса, %	97.0	93.4	87.6	94.3	110.0	118.2	114.3	104.4
Реальний ВВП, %	90.1	92.4	85.0	98.1	109.0	109.9	114.0	105.2
Приріст (скорочення) інфляції, %	-2.6	-10.1	-9.3	-2.2	7.4	0.9	-0.2	4.2

Україна

	1991 р.	1992 р	1993 р.	1994 р.	1995 р.	1996 р.
Частка грошової маси щодо номінального ВВП	0.53	0.49	0.34	0.29	0.13	0.12
Реальний ВВП, %	91.3	90.1	85.8	77.0	88.2	89.9
Інфляція, разів	3.9	21.0	102.6	5.0	2.8	1.4

зв'язку з цим твердженням виникає запитання — куди поділися кредити Європейського банку реконструкції і розвитку? Якщо вони не на закордонних особистих рахунках керівників «Градобанку», то, виходить, надані різним підприємствам і фірмам? Як тоді ув'язати твердження пані Львової про скрупульозність вивчення кредитних проектів з неповерненням цих кредитів банку. Одне з двох — або некваліфікованість банківських працівників, які вивчають ці проекти, або кредити давали, знаючи наперед, що їх не буде повернено, що, до речі, присутнє в діяльності деяких банків. Але в останньому випадку просто за «так» кредити не надають. Отож подумати є над чим. Тим більш, коли у Волинській області майже півроку тому було заарештовано директора філіалу «Градобанку» Ларису Максименко. За даними правоохоронних органів, ще з 1994 року половину державних грошей замість фінансування нових технологій у промисловості деякі керівники обласного інноваційного фонду спрямували на створення спільних з обласним відділенням «Градобанку» малих підприємств. А друга частина коштів після банківських маніпуляцій перетворювалася на доходи відділення банку.

Чи не повинно було насторожити відповідні служби і відомства те, що банк, який одержав величезні кредити від Європейського банку реконструкції і розвитку, не може повернути гроші своїм вкладникам? Десятки судів, які відбулися за позовами клієнтів, визнали вину «Градобанку», однак коштів своїх їх, хто свого часу повірив цьому закладу, так і не одержали. Ще й досі чекає більш як мільйон гривень і «Антарктика».

У цій ситуації більш ніж дивним виглядає подив високопоставлених державних чиновників, коли вони почули про зникнення 100 мільйонів дойчемарок. Ці кошти уряд Німеччини виділив як компенсацію для тих, хто в роки війни були примусово вивезені до рейху і працювали там як раби. Кошти ці були цільові і їх «Градобанк» не мав права використовувати як кредити.

Однак чи такою вже несподіванкою це виявилося для наших урядовців? Сумніваюсь. Знову ж таки «Голос України» ще в жовтні минулого року під заголовком «Першими їх експлуатували фашисти, або «Градобанком» по остарбайтерах» звернув увагу керівництва держави на проблеми з виплатою компенсацій колишнім невільникам. Офіційні листи на адресу Кабінету міністрів з приводу цього надсилали деякі керівники областей, чимало листів в усі інстанції надійшло від тих, хто постраждав від дій «Градобанку». У відповідь тривале мовчання. Навіть не треба бути великим фінансистом, щоб підрахувати — за час, доки цих сто мільйонів прокручувала команда пана Ждерицького, сума повинна майже подвоїтися. Отже, слід вести мову вже, як мінімум, про 160 мільйонів марок ФРН.

І ось нарешті гримнув грім (щоправда, побачимо, чи буде з нього, як то кажуть, хоч малий дощик). Постановою Кабінету міністрів визначено, що банк «Україна» виплачуватиме компенсацію жертвам нацизму. По суті на нього перекладено борги «Градобанку». На кого, цікаво, буде покладено виплату заборгованості «Антарктиці», вкладникам, клієнтам? Очевидно, знову ж таки мала рацію наша газета, коли 29 жовтня минулого року у статті «Градобанк — наше МММ?» стверджувала, що клієнти цього закладу вважають його потенційно і фактично небезпечним. І що з того, що нині колишній президент «Градобанку» Віктор Ждерицький перебуває під арештом? Відрадно те, що генеральний прокурор України Григорій Ворсінов налаштований рішуче довести справу до кінця і в «компанію» з Ждерицьким, можливо, потрапить ще дехто. Свідком, до речі, напевне, міг би виступити і підлеглий Григорія Трохимовича — начальник управління Генеральної прокуратури України пан Борисенко. Адже, судячи з виступу на засіданні президії Вищого арбітражного суду України на захист «Градобанку», він, очевидно, добре знайомий зі станом справ у цьому закладі. Як би там не було, розплачуватися за все врешті-решт доводиться жертвам нацизму, тій самій «Антарктиці», тисячам вкладників і клієнтів. Одним словом — розплата навиворіт. Як здебільшого і робиться останнім часом у нашій державі.

Василь ТУГЛУК.

Україна — ООН: переговори, компроміси, рішення

ШАНОВНА редакціє! Розкажіть, будь-ласка, чим займається Україна в Організації Об'єднаних Націй, які ми позиції відстоюємо, чи чути там наш голос, врешті-решт, чи рахуються там з нами.

В. Сахненко.

Київська область.

Розповідає Анатолій ЗЛЕНКО, Надзвичайний і Повноважний посол, Постійний представник України при ООН:

Минулий рік позначився подальшим зміцненням міжнародних позицій України, в тому числі посиленням її ролі в міжнародних організаціях, зокрема, ООН. Україна активно впливає на процеси формування стратегії діяльності Організації.

Інтереси нашої держави в ООН забезпечує Постійне представництво України при цій міжнародній Організації.

У центрі уваги нашої дипломатичної роботи перебуває діяльність Ради Безпеки. Не входячи до її складу, Україна намагається активно впливати на прийняття рішень. Українські дипломати брали активну участь у розробленні документів щодо поліпшення процедур співробітництва між державами—постачальниками військ для здійснення операцій з підтримання миру та країнами—членами Ради Безпеки ООН щодо розмінування в контексті операцій ООН з підтримання миру, які згодом були схвалені радою.

Настав час осмислення ролі ООН у процесах становлення нових держав, підтриманні та розвитку демократичних процесів, які відбуваються у світі на рубежі тисячоліть і які становлять сталу тенденцію розвитку людства. Україна пропонує розпочати всебічне обговорення зусиль Організації Об'єднаних Націй на підтримку демократії та демократизації і подальшої міжнародної діяльності.

До речі, важливий теоретичний внесок до аналізу цієї проблеми вже зроблено главою нашої держави в його виступі перед Генеральною Асамблеєю ООН в листопаді 1994 року. Належне підгрунтя для подальших кроків щодо інституціоналізації діяльності ООН на цьому напрямку створене Україною під час роботи 51-ї сесії ГА ООН. Йдеться насамперед про участь у розробці та співробітництво в резолюціях «Підтримка системою ООН зусиль урядів, спрямованих на розвиток та зміцнення нових або відродження демократій» і «Запобігання ядерній дезінтеграції країн».

Проблеми роззброєння посідають провідне місце в багатовекторній діяльності ООН. Із середини 90-х років Нью-Йорк за кількістю і важливістю заходів на цьому напрямі не поступається навіть Женеві.

У полі активної діяльності Представництва перебувала робота з ефективного просування ініціативи України по створенню в Центральній і Східній Європі зони, вільної від ядерної зброї. Аргументи, що їх навели українські дипломати під час численних консультацій із заінтересованими країнами, відрізнялися внутрішньою логікою і ґрунтувалися на практичних кроках нашої держави в галузі ядерного роззброєння. У тому, що наприкінці минулого року НАТО заявило про свій намір не розміщувати ядерну зброю на території країн —потенційних нових членів цієї Організації, є частка зусиль і дипломатичного складу Постійного представництва України при ООН.

Нині ООН переживає складний період адаптації до нових реалій сучасного світу. Адже ООН — це вже 185 держав-членів, які не лише відмінні за рівнем економічного розвитку й організацією політичного устрою в суспільстві, а й характеризуються різними етнічно-релігійними ознаками й культурами, позиціями та баченням шляхів подальшого світового розвитку. В цих умовах досягнення глобального консенсусу з найбільш важливих проблем існування міжнародної співдружності, а в тому числі реформування ООН, — надзвичайно складний і тривалий процес.

Україна є одним з найактивніших учасників багатостороннього діалогу держав—членів ООН з проблем її структурно-функціональної перебудови. У дипломатичних колах добре відомі конкретні пропозиції України щодо реформи Ради Безпеки ООН, яка є наріжним елементом і водночас головною передумовою подальших ефективних реформ. Високу оцінку ініціативі України дали представники країн Східноєвропейської регіональної групи, а також заступник Генерального секретаря ООН, Генеральний директор Європейського відділення ООН у Женеві, який назвав її «одним з важливих внесків до дискусій про нову роль Ради Безпеки ООН».

Незважаючи на те, що країни-члени ще не змогли дійти згоди про параметри та конфігурацію розширення Ради Безпеки, українська дипломатія вже досягла певного успіху в просуванні головної складової пропозиції нашої держави. Торік уперше в Доповіді робочої групи з питання розширення РБ знайшло відображення положення про необхідність урахування інтересів Східноєвропейської регіональної групи в розширенні чисельного складу цього органу.

Зростанню міжнародного авторитету України сприяє її активна участь в операціях ООН з підтримання миру. А 1996 року ООН здійснювала 17 миротворчих операцій, в яких брали участь понад 70 країн світу. Гідно була представлена наша країна, посідаючи 15 місце серед країн-контрибуторів. Майже 800 українських військовиків виконували цю почесну місію у п'яти країнах, що їх охоплювали шість миротворчих операцій ООН.

Політичні та соціально-економічні зміни, які відбулися останніми десятиріччями у світі, визначили нові сфери діяльності ООН, її нову роль на міжнародній арені. Якщо в 1945 році її створили як організацію для підтримання міжнародного миру і безпеки, то в сучасних умовах ООН та органи її системи дедалі більшою мірою орієнтуються на діяльність у сфері соціально-економічного розвитку, надання гуманітарної допомоги. Як результат, майже 73 відсотки витрат органів системи ООН припадає на сприяння розвиткові та наданню надзвичайної економічної допомоги.

Одним з питань на порядку денному роботи Організації Об'єднаних Націй, яке має глобальний вимір, є мінімізація та подолання наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. На жаль, нині гострота сприйняття серйозності та масштабів проблеми зменшилася. Саме тому одним з головних завдань української дипломатії в ООН є відновлення адекватної уваги до проблеми Чорнобиля з боку міжнародного співтовариства, передовсім країн-донорів та міжнародних фінансових інституцій.

За активного сприяння Постійного представництва організовано різнопланові заходи: від наукових конференцій у найпрестижніших університетах США — Єльському та Колумбійському — до проведення в штаб-квартирі прес-конференцій, «круглих столів» і навіть тріумфального виступу Одеського філармонійного оркестру. Під час цих та інших заходів і в ООН, і поза її межами українські дипломати роз'яснювали представникам впливових політичних та бізнесових кіл США, дипломатичному корпусу ООН суть політичного рішення Президента та уряду України про виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації.

У результаті акцій, здійснених Постійним представництвом у співпраці з рядом громадських організацій США, було спрямовано значну кількість гуманітарної допомоги, організовано лікування дітей, які потерпіли внаслідок катастрофи.

Водночас Україна бере активну участь у роботі Чотири-стороннього комітету ООН з питань Чорнобиля, намагаючися мобілізувати високий політичний та економічний потенціал Організації та окремих її членів на розв'язання конкретних проблем, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС.

Представники України брали участь у надзвичайно важких переговорах з проблем санкцій та їх впливу на економіку третіх країн. Для нашої держави це не теоретична абстракція, а конкретна реальність у зв'язку з економічними втратами, яких Україна зазнала, сумлінно дотримуючись режиму санкцій, запроваджених Радою Безпеки ООН проти Союзної Республіки Югославія. В результаті переговорів було досягнуто розуміння того, що Рада Безпеки має розробити чіткий механізм і процедуру проведення консультацій з країнами, які можуть зазнати таких втрат. Це дасть можливість заздалегідь створити відповідні механізми компенсації. Серед них і організація компенсаційних фондів, створення яких було запропоновано Президентом України ще в 1995 році.

Україні вдалося також зафіксувати в рішеннях Генеральної Асамблеї ООН положення про необхідність сприяння всебічній інтеграції країн з економікою перехідного періоду до світової господарської системи, відкриття для них світових ринків. Проте ми цим не обмежуємося. Ведемо інтенсивну роботу зі створення політичних умов для якнайскорішого набуття Україною членства у Всесвітній торговельній організації. Делегація України відіграє не останню роль у розробці концепції діяльності ООН у галузі забезпечення стабільного розвитку.

Упродовж останніх років діяльність ООН здійснюється в умовах жорсткої фінансової кризи. Парадокс ситуації полягає в тому, що ця криза виникла тоді, коли протиборство між Заходом і Сходом стало надбанням історії, коли відносини між провідними країнами світу набули рис партнерства. В результаті ООН недолічилася майже 1,5 млрд. доларів. Саме тому Генеральний секретар ООН К. Аннан пріоритетним напрямом своєї діяльності визначив фінансове оздоровлення організації, ліквідацію заборгованості країн-членів перед ООН.

Не може не турбувати те, що серед найбільших боржників Організації, хоча і не зі своєї волі, опинилася й Україна. Саме тому представники України докладають зусиль до приведення внеску нашої держави до бюджету ООН у відповідність з її платоспроможністю. 1996 року в результаті виснажливих переговорів нам вдалося досягти рішення про зменшення внеску України на операції підтримання миру. Наші експерти беруть активну участь у переговорах з формування нової шкали внесків до регулярного бюджету ООН, яка справедливо відображала б реальне економічне становище держав—членів Організації та рівень їхньої платоспроможності.

На посаду голови наступної 52-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН висунуто представника України. Триватиме робота у просуванні кандидатури України на місце непостійного члена Ради Безпеки ООН.

Постійні місії країн—членів ООН у Нью-Йорку мають сприяти розбудові двосторонніх відносин з окремими країнами та групами країн, підтримують різноманітні контакти з численними неурядовими організаціями, бізнесовими та науковими колами США. Саме в Нью-Йорку започатковано контакти України з рухом неприєднання, в якому торік їй було надано статус спостерігача. Постійне представництво виконує роль координатора у відносинах України з цим надзвичайно впливовим об'єднанням 113 держав.

Розвиваються відносини і нарощуються контакти з країнами—членами Європейського Союзу, НАТО, Організації з безпеки та співробітництва у Європі. На розгляд країн—членів Центральноєвропейської ініціативи ми передали пропозиції про поглиблення відносин цієї міжнародної субрегіональної структури з ООН, зокрема шляхом надання ЦЄІ статусу спостерігача в Генеральній Асамблеї ООН.

Повноцінна участь України в діяльності ООН, активне залучення її великого потенціалу і можливостей до розв'язання нагальних проблем, що стоять перед людством, є вкрай потрібними, якщо ми хочемо бачити наших дітей та онуків щасливішими за нас, якщо ми хочемо, щоб Земля була більш безпечним місцем для її мешканців.

Вітчизняний стиль

Кому вигідна дорога з одностороннім рухом?

Європейське співтовариство не хоче бачити нас рівноправним торговим партнером, натомість хоче забезпечити широкий доступ товарів ЄС на український ринок

УКРАЇНА визначила, що її політичний курс спрямований на інтеграцію до європейських структур, вступ до Європейського Союзу. Підписана 1994 року і ратифікована Верховною Радою України 1995 року Угода про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС (УПС) містить конкретні взаємні зобов'язання сторін щодо такої інтеграції. Станом на 1 березня 1997 року цю Угоду ратифікували 11 з 12 «старих членів» ЄС, що дає підстави сподіватися на набрання нею чинності у найближчому майбутньому.

Це означає, що створюються правові механізми інтеграції і першочерговим завданням стає розв'язання питання інтеграції економічної. Але для економічної інтеграції України необхідно розв'язати фінансові, торгові, соціальні, оборонні та інші проблеми так само ефективно, як їх вирішують економічні системи країн ЄС.

Інтеграція насамперед означає рівноправну, взаємовигідну торгівлю. Тому готовність України до інтеграції в європейські структури можна оцінити виходячи зі здатності нашої системи економічного регулювання забезпечити і рівноправну участь українських підприємств у міжнародній торгівлі, і реальний захист прав вітчизняних споживачів.

Слід враховувати і те, що інтеграція України до ЄС має відбуватися в контексті вступу до Світової організації торгівлі (СОТ). Пакет угод Уругвайського раунду ГАТТ сформулював правила торгівлі, з якими світ вступає в XXI століття. Щоб не залишитись ізольованою, Україні необхідно створювати економічну систему, яка б регулювала торгівлю відповідно до принципів ГАТТ/СОТ.

Для нас важливим є те, що система ГАТТ/СОТ —результат цілої системи взаємних поступок і компромісів з боку країн-учасниць, саме завдяки цим компромісам вдалося створити СОТ. Тому в СОТ потрібно шукати можливостей захисту вітчизняного товаровиробника, гарантування його рівноправної участі в міжнародній торгівлі, захисту прав споживачів —громадян України. Такі можливості є, їх можна і необхідно використовувати, реалізуючи положення угод ГАТТ, що стосуються як тарифного, так і нетарифного регулювання.

Право держав на нетарифне, технічне регулювання доступу продукції (товарів, послуг) на свій ринок випливає з самої суті державного суверенітету. Угода про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) ГАТТ/СОТ виходить з невід'ємного права і обов'язку держав створювати гарантії національної безпеки, охороняти життя, здоров'я, майно громадян, захищати довкілля та боротися зі злочинністю.

Цим положенням ТБТ відповідає національне законодавство України в частині, що встановлює основи національної системи стандартизації та суміжних видів діяльності (сертифікації, акредитації, метрології) та регулює діяльність Держстандарту, інших міністерств та відомств, що здійснюють технічне регулювання. Насамперед це закони «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про санітарно-епідемічне благополуччя населення», «Про захист прав споживачів», «Про охорону праці», «Про дорожній рух», Декрет Кабінету міністрів «Про стандартизацію та сертифікацію» — всього близько 40 законодавчих актів.

Про значення технічного регулювання в ЄС свідчить роз'яснення щодо взаємного визнання результатів робіт з оцінки відповідності (сертифікації), яке експерти Європейської комісії дали українській стороні.

Держстандарт не раз звертався до національних органів з акредитації країн ЄС з пропозицією про укладання угод з цього питання, як це передбачено статтею 6 згаданої Угоди ТБТ. У відповідь експерти Європейської комісії пояснили, що визнання іноземних сертифікатів розглядається країнами ЄС як делегування іншій країні частини національного суверенітету, і потребує взяття іншою країною зобов'язань щодо захисту життя, здоров'я, майна громадян країн ЄС тощо. ЄС, в принципі, не відмовляється від укладання такого роду угод. Але їх підготовка і укладання потребують спеціального політичного рішення, схваленого на найвищому рівні усіма країнами ЄС. Такі угоди були укладені ЄС після дворічних переговорів з Австралією та Канадою. Вже три роки аналогічні переговори ведуться з США та Японією, але домовленостей ще не досягнуто.

У зв'язку з цим варто нагадати про вимогу Світового банку (СБ) до України ліквідувати сертифікацію іноземних товарів, в односторонньому порядку визнавати сертифікати «міжнародно визнаних лабораторій» як умову отримання другого траншу позики на розвиток підприємств. Інакше кажучи, СБ пропонував відмовитися від частини державного суверенітету в обмін на фінансову допомогу. Зрозуміло, що при цьому він діяв в інтересах конкретних країн, добиваючись для них односторонніх торгових переваг. Державні діячі цих країн з огляду на політичні зобов'язання, міжнародні угоди, громадську думку не можуть відкрито ставити перед Україною такі вимоги. Тому перевірку поступливості України взяла на себе міжнародна фінансова організація.

У ході тривалих і дуже складних переговорів Держстандарту вдалося довести експертам Світового банку необгрунтованість такого роду вимог, домовитися про зняття радою директорів СБ вимог про ліквідацію сертифікації.

Досвід цих успішних для України переговорів дозволяє зробити ряд висновків.

Для політичних діячів будь-якої країни конкурентоспроможність продукції означає робочі місця, надходження до бюджету, можливість реалізації соціальних програм — тобто голоси на виборах і їх власне політичне майбутнє. Тому першим показником ефективності роботи дипломатів в очах політичного керівництва США є зростання продажу американських товарів, обсяг контрактів, укладених в інтересах американських компаній. Аналогічний підхід визначальний у політиці всіх економічно розвинених країн світу. Інтеграція до тих чи інших економічних структур розглядається цими країнами не як мета, а як засіб захисту їхніх національних інтересів.

Тому всім міністерствам і відомствам слід енергійніше реалізовувати ті положення програми діяльності Кабінету міністрів, які спрямовані на підтримку вітчизняного товаровиробника. Необхідно від загальних декларацій перейти до щоденної роботи. Досвід переговорів з місіями Світового банку, експертами ЄС свідчить про можливість приведення українського технічного регулювання у відповідність до категорій СОТ. Значну частину звинувачень нашого технічного регулювання у невідповідності СОТ можна швидко зняти, привівши терміни і визначення законодавчих актів і нормативних документів у відповідність до термінів угод ГАТТ/СОТ. Принципові питання можуть бути розв'язані при виконанні положень УПС в частині зближення українського законодавства та нормативних документів із законодавством та нормативами ЄС. У зв'язку з цим хотілося б дізнатися про погляди МОЗ, Мінекобезпеки, Держнаглядоохоронпраці щодо оновлення технічного регулювання в Україні. Адже використання механізмів технічного регулювання вимагає злагоджених зусиль багатьох органів влади. Натомість з'являються пропозиції, явно спрямовані на покращення фінансового становища органів державного нагляду чи підвідомчих їм установ шляхом введення додаткового «оподаткування» виробника.

Так, Держнаглядоохоронпраці, який не фінансував у 1992—1996 роках розробки жодного стандарту в галузі охорони праці, пропонує створити свою, відомчу систему сертифікації.

Створення в Російській Федерації відомчих систем сертифікації, що оцінюють відповідність продукції застарілим відомчим інструкціям, наводилося експертами Світового банку як приклад, який Україні ні в якому разі не треба наслідувати. Адже створення окремої системи сертифікації з точки зору СОТ призводить до втрати прозорості, а значить до недовіри. Тому сертифікація без оновлення нормативної бази не зможе стати перешкодою для ввезення в Україну застарілої чи небезпечної продукції. Натомість українській стороні на переговорах із СОТ неможливо буде добитися визнання такого «сертифікату».

Таким чином, технічне регулювання не може розглядатись як набір окремих питань внутрішньої чи зовнішньої торгівлі, охорони життя і здоров'я громадян, безпеки праці чи довкілля. Технічне регулювання може бути ефективним лише як цілісна система. А ефективність технічного регулювання значною мірою визначає стан економічної, інформаційної, екологічної безпеки держави. Тобто ефективність технічного регулювання — це питання національної безпеки. Звідси випливає необхідність створення механізмів для розробки і реалізації комплексної технічної політики в державі. З цією метою Держстандарт запропонував створити Національну раду з питань якості при Президенті України. Проект відповідного указу вже вносили до Кабінету міністрів і зараз доопрацьовується з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій.

На основі єдиної позиції української сторони з питань тарифного і нетарифного регулювання, жорстко спрямованої на захист національних інтересів України, стане можливим проведення результативних переговорів із торговими партнерами з питань приєднання до ГАТТ/СОТ. Завдяки такій позиції можна чітко сформулювати мету переговорів з конкретним партнером, аргументацію на захист українських інтересів, межі взаємних поступок. З політичного рішення про вступ України до СОТ випливає необхідність формулювання зовнішньоекономічної політики в категоріях документів СОТ, реалізація механізмів захисту національних інтересів з використанням усіх положень угод ГАТТ/СОТ. Неможливо досягти успіху в таких переговорах, відмовляючись з боку України від можливостей державного регулювання, які визнані в СОТ.

Країни ЄС відмовилися укладати з Україною двосторонні угоди (сертифікації), як це передбачено згаданою Угодою ТБТ. Водночас представництво Комісії ЄС в Україні висловлює незадоволення заходами Кабінету міністрів щодо забезпечення прав споживачів. Це свідчить про небажання ЄС йти на взаємні поступки, бачити в країні рівноправного торгового партнера.

Натомість схвалений у листопаді 1996 року план дій ЄС для України (розділ «Допомога Україні в рамках її членства в СОТ») основним питанням торгово-економічного співробітництва з Україною вважає забезпечення доступу товарів ЄС на український ринок.

Кабінет міністрів України вживає заходів щодо гармонізації законодавства, українського технічного регулювання з європейським. Зокрема, на пропозицію Держстандарту було підготовлено розпорядження від 9.11.96р. № 703-р щодо виконання програми діяльності Кабінету міністрів. Держстандарт вніс проект постанови «Про заходи щодо поетапного впровадження в Україні вимог Директив Європейського Союзу, міжнародних і європейських стандартів».

Таким чином Україна вже приступає до виконання своїх конкретних зобов'язань відповідно до УПС, ще не ратифікованої з боку ЄС. Тому Україна може ставити перед ЄС питання про зустрічні кроки з його боку.

Щоправда, українська сторона сама полегшує для ЄС можливість ухилятися від взяття конкретних зобов'язань. Досі Україна не ставить питання про асоційоване членство в ЄС. Тому ЄС може уникати дій, спрямованих на інтеграцію України, обмежуючись загальними тезами про співробітництво.

Для того, щоб домогтися поступок від торгових партнерів, таких як ЄС, США тощо, уповноваженим органам влади необхідно виробити і зафіксувати єдину комплексну позицію, яка містить питання і тарифного, і нетарифного регулювання. На основі цієї позиції України ще до приєднання до ГАТТ/СОТ варто провести серйозні двосторонні переговори про взаємний доступ на ринки і про взаємне усунення непотрібних перешкод у торгівлі. Тоді вступ до СОТ, виконання зобов'язань у рамках УПС будуть мати на тільки зрозумілий політичний ефект, а й чітко визначений ефект економічний. Членство України в СОТ, інтеграція до ЄС на основі і внаслідок конкретних взаємних двосторонніх поступок зможе стати передумовою взаємовигідної рівноправної торгівлі.

Тетяна КІСІЛЬОВА, голова Держстандарту України.

Тенденції

Ця велика сила дрібниць

Минулого року наша газета отримала 122 тисячі листів. За три місяці нинішнього — понад 31 тисяча. Люди звертаються до газет по допомогу, зі скаргами на дії чиновників різних рівнів, у пошуках справедливості. Хоча функції редакцій газет уже не ті, що були раніше. Колективний пропагандист, агітатор та ще й організатор відійшов у минуле. Наша справа — інформувати про події. А перші три гілки влади хай дають раду країні, регіонам, громадянам. Нам — висвітлювати, як то в них виходить. То раніше газети пересилали листи до відповідних інстанцій, отримували відповіді, давали «Слідами наших виступів», «Газета виступила: що зроблено» і т. д. і т. п.

Але ж не можемо ми відмахнутися від пошти, від надій наших читачів. Отож вирішили робити так: оскільки на сторінки газети може потрапити лише мала частина редакційної пошти у вигляді надрукованих листів, то решту узагальнювати по регіонах. І відслідковувати, якого характеру, на яку тематику збільшується чи зменшується кількість листів, скарг з того чи іншого регіону. І з цими даними в руках вести розмови з відповідними керівниками в регіонах. Нижче — розмова нашого кореспондента з прокурором Донецької області про пошту з цього регіону.

Усупереч припущенням, найбільше листів з Донеччини до нашої редакції надходить не про затримку заробітної плати. І не про жалюгідні пенсії чи здирницькі ціни на житлово-комунальні послуги, і не про екологію. Вісімдесят відсотків пошти з початку року — нарікання на утиск інших прав рядових громадян, на невиконання законів. У кожному листі — прохання відновити справедливість.

Пенсіонерка Любов Помазан із села Безіменного Новоазовського району скаржиться на керівництво сільради, що відібрало шматок землі, на погляд автора, незаконно. Про зловживання в Новгородській селищній раді сигналізує Олексій Киричек: колишній секретар виконкому Л. Лисюк із власної ініціативи брала гроші з пенсіонерів за оформлення документів на підтвердження роботи під час війни — цей факт виявила перевірка контрольно-ревізійного управління. Галина Богатчик із Тореза скаржиться, що після смерті чоловіка її не прописують у квартирі, де сім'я проживала разом десять років. У Олени Курічі з Артемівська, за її словами, виконком відібрав виділену на підприємстві квартиру. І хоч вона виграла справу в суді, місцева влада судове рішення нехтує. Перелік можна продовжувати.

«Правоохоронні органи для того існують, щоб захищати нас від наших прав», — докоряє автор листа, відправленого з одного з виправних закладів області. І йдеться не так про тяжкі злочини, як про «дрібниці», які іноді всерйоз можуть отруїти життя.

Сила дрібниць — у тому, що їх багато. То що ж роблять відповідні державні установи, щоб порушень було якомога менше?

Прокурор Донецької області **Володимир КРИВОБОК** підтвердив тенденцію до збільшення кількості скарг.

— Органами прокуратури області торік розв'язано понад 12 тисяч скарг і заяв — на 16 відсотків більше, ніж у 1995-му. Для усунення виявлених порушень законності внесено 218 протестів, 112 подань і 87 розпоряджень, подано до суду 54 позови, притягнено до дисциплінарної відповідальності понад 80 посадових осіб. Також скасовувалися незаконні постанови про відмову в порушенні карної справи, її призупиненні чи припиненні. Таким чином порушено 120 карних справ.

Особливо зросла кількість письмових звернень громадян з приводу порушень законодавства про працю (на 39 відсотків), житлового (на 18 відсотків), з питань соціального захисту громадян (на 28 відсотків). Аналіз свідчить, що це спричинено проблемами соціально-економічного характеру і незадовільним рівнем роботи органів, до чиєї компетенції входить розв'язувати порушувані питання, у тому числі судів.

Більшість дописувачів — категорія, яку називають «соціально незахищеною». «Нехай виїде кореспондент, я оплачу дорогу туди й назад, хоч і влізу в борги. Я стара хвора жінка, за мене нема кому постояти. А не зможете приїхати, то дайте вказівку, щоб суд по-чесному розібрався»,— пише Наталя Власенко зі Сніжного. За її словами, тяганина навколо земельної межі з сусідом триває п'ять років.

На нелюб'язне ставлення працівників красноармійської міліції з образою скаржиться 76-річний Іван Ломов.

Яких заходів уживає прокуратура, щоб «соціально незахищені» не відчували себе беззахисними ще й перед законом?

— Ми приділяємо особливу увагу усуненню порушень законів щодо цієї категорії громадян. Наприклад, прокуратура Кіровського району Донецька направляла протест у зв'язку з відмовою аптек видавати безоплатно ліки інвалідам війни. Порушені права відновлено. Чи випадок у Краматорську, де після втручання прокурора ветерани війни змогли скористатися правом на безоплатний проїзд у транспорті.

Органи прокуратури області в 1996 році направили в загальні суди близько 3000 позовів, з них 461 пред'явлено в інтересах громадян, які не можуть самостійно захистити свої права. Це позови, пов'язані із захистом прав неповнолітніх, — позбавлення батьківських прав, відшкодування аліментів, відміна усиновлення, захист майнових прав. Також були позови про захист житлових прав певної категорії громадян, про відшкодування збитків, завданих здоров'ю громадян унаслідок їх трудової діяльності, про захист інтересів ошуканих вкладників.

А чи не змушена підміняти в такому разі прокуратура діяльність інших органів влади? Скажімо, у випадку з ліками, чому не втрутилася місцева влада, адже аптеки належать до комунальної власності? Чому в Краматорську ветерани звернулися до прокуратури, а не до транспортного відомства, керівництво якого мало поставити на місце водіїв? Зрештою, чи не тому збільшується кількість скарг, у тому числі й до газети, що маса дрібних чиновників і керівників не виконують своїх прямих обов'язків? — розмірковує мій співрозмовник і продовжує:

— Так, досить часто конфлікт може бути вирішено й без втручання прокурора. Та й контрольних «установ» у нас доволі — тут і податкова адміністрація, і КРУ, і різноманітні інспекції, комісії. Але спрацьовує стереотип: написав до прокуратури — розберуться. З одного боку, це показник довіри до нашої установи. З другого, не зовсім цивілізований, проте іноді найкоротший шлях відновлення справедливості.

Не відкрию таємниці, коли скажу, що багатьом громадянам не під силу подання позову до суду: треба сплатити мито, найняти адвоката, самотужки зібрати докази. А ми робимо необхідну перевірку власними силами. Незважаючи на величезну кількість скарг, кожну з них буде розглянуто у встановлені терміни, й автор отримає конкретну відповідь.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА.

Інтерв'ю з листом у руках

У метро незатишно лише злочинцям

Бачив якось на станції метро «Нивки», як старший сержант утихомирював молодика, що хотів було «кинути» мужчину біля обмінного кіоску. Виходить, міліція не тільки охороняє контролерів біля турнікетів метро? Може, розповісте про цю не відому багатьом і специфічну службу?

(З листа Сергія ДЕРЕВ'ЯНКА).

— Із задоволенням, — почав нашу розмову Анатолій Ікранов, начальник столичного управління охорони метрополітену. — Адже листи до редакції, думки багатьох киян і гостей, які інколи доводиться чути, свідчать про скривлене, упереджене і необ'єктивне уявлення про роботу нашого підрозділу київської міліції. Ми охороняємо не контролера, як висловився пан Сергій, а життя і здоров'я пасажирів метро. А цим видом транспорту щоденно користується півтора мільйона киян і гостей міста. Це, зазначте, не враховуючи пільговиків.

— Отже, Анатолію Олексійовичу, міліціонер з двома солдатами біля ескалатора на станції «Хрещатик» у години «пік», його шпацирування по платформі й мирна бесіда сержанта з привабливою контролеркою — не суть вашої служби.

— Оманливе враження про неї. Адже мало кому доводиться бачити в метро озброєних автоматами хлопців із собаками; бути свідками евакуації людей на поверхню; затримання зловмисників...

— Про це можна здогадуватися, бо злочинці полюбляють багатолюдні місця, а терористи обирають їх для своїх актів, як це було на транспорті в Москві. Розкажіть детальніше, на що здатна служба охорони метрополітену...

— Міркуйте самі. В управлінні є свій карний розшук, підрозділи із боротьби з економічною злочинністю, відділення слідчих, дізнавачів, піротехніків. Тепер звернімося до цифр. Нашими працівниками торік затримано 30 тисяч зловмисників і порушників, серед яких не лише п'яні пасажири і хулігани, а й торговці зброєю і наркотиками, бандити, шахраї, злочинці, які перебувають у розшуку. Торік у столичному метрополітені не скоєно жодного вбивства, пограбування, тяжкого тілесного ушкодження. Порівняйте: у Москві за рік вилучено охоронцями метро 23 кілограми наркотиків, у Києві — понад 100. Затримували ми кур'єрів, що перевозили і зброю: гранатомети, автомати, гранати. Загалом розкриваність злочинів становить 90 відсотків...

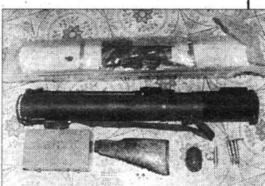
— Пане полковнику, чого і кого слід оберігатися пасажирам метро?

— Кишенькових злодіїв — насамперед. У нас є спецгрупа із боротьби з ними, але скільки б вона не затримала їх, уберегти всіх нездатна. Тому в метро кожен має невпинно говорити собі: «Не лови гав!» і «Не шийся в дурні!». Маю на увазі щиросердних, які не вбачають у замизганому чолов'язі з простягнутою рукою звичайнісінького шахрая. Проте бувають і добропорядні на вигляд. Прийшов якось бородань у рясі. Назвався священнослужителем однієї з церков, ще й листа звідти приніс. Просив дозволити збирати милостиню в переході. Ми не дозволили, бо то не наша компетенція. Невдовзі вивели його на чисту воду. З'ясувалося, що «отець» і його підручні щодня в різних місцях збирали «на нужди» церкви до 300 гривень. Знімали у Києві квартиру і жили, приспівуючи: після «Подайте Христа заради» йшли у ресторани і, насміхаючись над благовірними, тринькали гроші.

— Старший сержант, про якого написав автор листа, діяв за межами метро. Отже, до постового може звернутися будь-хто, а не лише пасажир метро?

— Обов'язок міліціонера, незалежно від того, в якій він службі, — оперативно допомогти громадянинові. Байдужих в системі МВС не повинно бути. Але вони є, і ставимося ми до них суворо...

Вів бесіду
Іван ІЛЛЯШ.

На знімках: Анатолій Ікранов; з арсеналу, вилученого в метро столиці.

Юридична консультація

Право на пай

Чи повинно керівництво виділити нам, медпрацівникам, які все життя працюють у селі, обслуговують колгоспників, обробляють просапні культури, збирають буряки, допомагають збирати врожай, пай землі?

С. КАЧАНОВА, С. БОРШАВЕЦЬКА, Г. ПЕТРОВА.

Миколаївська область.

Відповідно до п. 2 Указу Президента України від 8 серпня 1995 року «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям» право на земельну частку (пай) мають члени колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства, в тому числі пенсіонери, які раніше там працювали і залишаються членами зазначених підприємств і організацій.

Отже, автори листа та їхні численні колеги, якщо вони не члени колгоспів, КСП, САТ, на жаль, права на пай землі не мають.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, юрист.

Нам відповідають...

«А скринька просто відчинялась...»

Українським об'єднанням поштового зв'язку «Укрпошта» розглянуто матеріал «А скринька просто відчинялась...»

З метою наведення належного порядку в абонентському господарстві на підприємствах зв'язку проведена інвентаризація всього парку абонентських шаф, скриньок для листів (міського і сільського типів).

Вжито заходів з приведення в технічно справний та естетичний стан скриньок для кореспонденції. Ця робота знаходиться під постійним контролем УОПЗ «Укрпошта».

Згідно із законом України «Про зв'язок» (ст. 9) обласні підприємства поштового зв'язку здійснюють роботу щодо укладення договорів про їх взаємодію з місцевими державними адміністраціями, в яких передбачаються заходи щодо утримання в належному стані абонентського господарства.

Г. РАТНИКОВА,
заступник директора з питань менеджменту технологій та експлуатації поштового зв'язку.

Місцевий масштаб

Українським школам — бути

Голова Запорізької міськради Олександр Головко підписав розпорядження «Про заборону закриття, перепрофілювання і реорганізації існуючих україномовних навчально-виховних закладів міста». Поява документа продиктована діями завідувача райвно Комунарської райдержадміністрації Володимира Кузьменка. За його наказом передбачалося закрити шість дитсадків (із них два україномовні). Нині викладання і виховання українською мовою здійснюють тільки у 33 школах (із 130 наявних) та 22 дитсадках міста (із 135 наявних).

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Сироти одягнуть форму перші

Пошиття нової учнівської форми для дітей-сиріт згодився профінансувати Кіровоградський міськвиконком. Замовлення на пошиття шкільного одягу одержить акціонерне товариство «Зорянка».

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

«Ваша черга підійде через 1700 років!»

Керівники облдержадміністрації, зустрівшись з народними депутатами України від Луганщини, зокрема, попросили їх порушити питання про скасування нереальних чи абсурдних пільг. Наприклад, у пільговій черзі на одержання автомобіля в області перебуває 7 тис. чоловік (торік їх отримали лише 4 чоловіка). 42 категорії населення мають право на пільговий проїзд у громадському транспорті. Серед них і ті, хто вчасно одержує велику зарплату. А от учителі та медики таких пільг не мають, хоча сидять без зарплати мало не по півроку.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

А якщо у XXI століття зазирнути...

З ІНІЦІАТИВИ ректорату Київського державного інституту культури за підтримки Міністерства культури й мистецтв України в січні відкрито нову кафедру —телебачення. Її програмна концепція — підготовка телеспеціаліста майбутнього століття.

На урочистій презентації ректор інституту Михайло Поплавський відрекомендував гостям та студентам завідувача новоствореної кафедри, професора Віктора Кісіна, заслуженого діяча мистецтв України. Віктор Борисович розповів про, мету та завдання, які стоять перед викладачами та майбутніми спеціалістами. Згодом на кафедрі бажаючі зможуть здобути одну з 37 нових спеціальностей. Нині тут навчають студентів за фахом: телережисер, телеоператор, ведучий і диктор телебачення та менеджер ТБ.

Для програмного забезпечення підготовки таких фахівців викладачі використовують модернізовані навчальні плани, сучасне методичне, матеріально-технічне забезпечення. Заслуговує на увагу й те, що студенти кафедри зможуть застосувати набуті знання на практиці. Інститут розробляє відповідні проекти з державними й недержавними телекомпаніями. Окрім того, кафедра готова здійснювати підготовку кадрів індивідуально для будь-якої телекомпанії.

З днем народження кафедру привітали заступник міністра культури і мистецтв Леонід Новохатько, відомі тележурналісти Вадим Табачук, Анжеліка Рудницька, Світлана Ганська та гості свята. Вони висловили надію, що попри труднощі буденного життя у керівництва інституту вистачить оптимізму, можливостей та підтримки для цієї вельми потрібної нашій державі справи.

Вікторія ЛИТВИН.

На знімку: ректор інституту Михайло Поплавський представляє завідуючого кафедрою телебачення професора Віктора Кісіна.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО (ДІНАУ).

Освіта

Формула успіху

Технічному ліцею при КПІ виповнилося 5 років. За цей час більш як 200 ліцеїстів стали переможцями Всеукраїнських олімпіад, а 85 відсотків його випускників поповнили лави студентів КПІ. За словами викладача ліцею Олега Уколова, навчальний заклад набирає не лише найталановитіших та найобдарованіших. Тут вважають, що головне завдання педагога — надати кожній дитині можливості розкритися, реалізувати себе.

Нещодавно ліцей (уперше в Україні!) отримав грант фонду Сороса, закріпивши за собою статус одного з найкращих. Запорука успіху, на думку директора Василя Киричкова, — згуртований, професійний колектив, готовий долати будь-які труднощі.

Навчання в ліцеї платне, але відмінникам надаються пільги. Тож науку тут можуть опановувати не лише діти «нових українців»...

Ольга КОЗЛОВА.

Київ.

Чи потрібна божевільному свобода?

ЖИТОМИРСЬКУ обласну психіатричну лікарню №1 у народі називають «Гуйвою» — за назвою річки. Зовні цей заклад відрізняється від інших лікувальних установ хіба тим, що окремі корпуси ніби «втиснуті» в спортмайданчик — щоправда, огорожа з металевої сітки значно вища, а вхід — зачинено.

Під час зустрічі з головним лікарем «Гуйви» — Віктором Шумлянським — я спершу попросив його прокоментувати повідомлення ІТАР-ТАКС з Італії: «З цього року, відповідно до закону, всі заклади для ізоляції та примусового лікування душевнохворих в Італії припиняють свою діяльність».

Італійський уряд 18 років домагався цілковитого виконання закону про ліквідацію психлікарень, і, нарешті, громадська думка дозріла до визнання: душевнохворі потребують не ізоляції, а гуманного ставлення і підтримки з боку суспільства та сім'ї. Тож близько 95 відсотків людей із психічними розладами живуть нині у власних родинах.

— У більшості західних країн відбулася реформа психіатричної служби, яка полягає в різкому скороченні лікарень і переході до амбулаторної допомоги, —розповідає Віктор Якимович. Близько 70 відсотків хворих виявилися здатними, за певної підтримки, жити в домашніх умовах. Основне навантаження, природно, лягло на родичів. В Італії реформа була найбільш жорсткою. На торішньому конгресі Всесвітньої психіатричної асоціації доповідачі розповідали, як колишні пацієнти, залишившись без допомоги, просто помирали.

Я, як і багато психіатрів в Україні, також дотримуюся думки, що ізоляція — не найліпший вихід для людей із хворою психікою, — продовжує Віктор Якимович. — Проте така реформа має бути м'якою, супроводжуватися зміцненням амбулаторної служби, створенням інституту соціальних працівників.

На Житомирщині ми йдемо власним шляхом, намагаємося якнайкраще забезпечити соціальну та амбулаторну допомогу в районах і містах, і таким чином скоротити потребу в стаціонарній допомозі. За п'ять років у двох стаціонарах (в Житомирі та Овруцькому районі) кількість ліжко-місць зменшилася з 2015 до 1100 (почали тоді, коли про загальне скорочення асигнувань на медицину ще не йшлося). Нині показник забезпечення психіатричними ліжками на Житомирщині на 10 тисяч населення— один з найнижчих в Україні.

Перебування в стаціонарі коштує дорого, тому дешевше час від часу лікувати хворого державним коштом в амбулаторії, аніж згодом із загостренням направляти до лікарні «швидкою».

На Житомирщині до стаціонару пацієнт потрапляє лише тоді, коли амбулаторне лікування не дає бажаних результатів, або коли воно неможливе з огляду на кризовий стан хворого. Винятком є підлітки, яких одразу направляють до лікарні. «Це — дуже небезпечний вік», — пояснює Віктор Якимович.

Раніше, чим більше пацієнтів стерегли, тим сильніше в них було прагнення втекти з лікарні. Тепер тікати немає сенсу — можна просто виписатися. Це створює довіру між пацієнтом та лікарем, позитивно впливає на лікувальний процес.

З 16 відділень Житомирської лікарні «закритими» є лише п'ять. Серед місцевих пацієнтів є і ті, хто лікується примусово — за рішенням суду. Погіршення економічної ситуації вносить і тут свої корективи: дедалі частіше психічно хворі стали скоювати майнові злочини (наприклад, дрібні крадіжки) — раніше таких було 20—30 відсотків, а нині — 70—80.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Споживчий кошик

НЕ ВІР ОЧАМ

У столичному Центральному універмазі було представлено товари, небезпечні для здоров`я та життя людини. Ця виставка вкотре довела: не все те, що блищить —золото. Скажімо, Запорізький науково-дослідний центр незалежної споживчої експертизи продемонстрував оригінали відомих фірм і ... підробки на них. Але для пересічного покупця, як з`ясувалося, цього замало. За словами заступника голови Держстандарту Юрія Рубана, організатори виставки — Держспоживзахист та Київська міськдержадміністрація, на жаль, не дали чіткого орієнтира, як відрізнити якісний товар від неякісного. Поради розпізнавати покупку за зовнішніми ознаками та термінами виготовлення не вичерпують проблеми. Не було подано результатів лабораторних випробувань того чи того товару.

Хай там що, такі виставки потрібні і якомога частіше. Коли відсутня необхідна інформація про якість товарів — на них уся надія. Поки відповідні служби не покладуть край появі халтури на товарному ринку.

Скажімо, кияни та гості можуть відвідати Держстандарт, у стінах якого влаштовано постійно діючу виставку товарів, які не пройшли сертифікації відповідності нормам і правилам, і ознайомитися з переліком вже сертифікованої продукції. Але більшості співвітчизників залишається покладатися на власну інтуїцію.

І ще одне. Гаслом цьогорічного Дня споживача, ініційованого Міжнародною асоціацією захисту прав споживачів, було: «Споживач і довкілля. Збалансованість споживання та навколишнього середовища.» Однак і цей аспект подавали лише з точки зору споживання товарів і не пов'язували з довкіллям. Тоді як країни ЄС піклуються, щоб виробництво продукції не шкодило навколишньому середовищу. Щоправда, Держстандарт України збирається впровадити у виробництво міжнародні стандарти ISO серії 14000. Це дасть своєрідні орієнтири підприємствам, як працювати, не забруднюючи природи.

Людмила АЙВА.
Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ).

Є ще порох у депутатській порохівниці

Депутат Верховної Ради Автономної Республіки Крим Олександр Круглов, якому 8 березня виповнилося 75 років, переконаний, що факт народження на жіноче свято істотно вплинув на його характер і, зокрема, на ставлення до прекрасної половини людства. Чи не на підтвердження цього депутат днями офіційно взяв шлюб зі своєю 25-річною помічницею Вікторією. Молодята не приховують різниці у віці, однак, за словами Олександра Георгійовича, за три роки знайомства вони добре вивчили одне одного і вважають, що це не перешкода для серйозних почуттів.

Кримська громадськість сподівається, що молода дружина дещо вгамує політичний запал найголовнішого на півострові націонал-патріота, відомого своїми провокаційними заявами та екстремістськими діями. Проте, як на мене, надії марні, бо О. Круглов уже заявив, що має намір балотуватися на наступний термін і до Верховної Ради автономії, і до Верховної Ради України, і до Державної Думи Росії. Очевидно, Олександр Георгійович ще може піднести сюрприз не лише на сімейному, а й на політичному фронті.

Володимир ПРИТУЛА.

Крим.

У номер

● *Харків*

Вчимося лічити

Днями в Харкові відбулася колегія Державного комітету України з житлово-комунального господарства. Аналізували хід впровадження енергозберežних технологій в Харківському облжитлокомунуправлінні.

У Харківській області розроблено програму енергозбереження на період до 2005 року. Зокрема, планують освоїти на підприємствах області випуск нових лічильників, вітчизняних реагентів для водоочищення та очищення стічних вод. А от темпи впровадження засобів обліку води та тепла в області мають бути кращі. Торік встановлено лише 204 засоби будинкового обліку холодної води, 8 лічильників гарячої води та 26 лічильників теплової енергії, що майже вдвічі нижче за середні показники по галузі.

● *Рівне*

Допоможе і слово

Група американських лікарів і пасторів прибула на Рівненщину — до оздоровчого комплексу «Електронік». За два тижні вони нададуть дітям, що постраждали від Чорнобиля, медичну допомогу, лікуватимуть, як кажуть, і словом.

Приїзди до оздоровчого комплексу заокеанських педіатрів, стоматологів, лікарів, що проводять лабораторні дослідження крові, вже стали традиційними. За допомоги американців встановлено необхідне обладнання.

Перше квітня в Одесі – вихідний

Сьогодні в Одесі вихідний у зв'язку з проведенням традиційної «Гуморини». Таке розпорядження ухвалив міськвиконком. На весняний день сміху заплановано чимало заходів — театральні вистави, комічні спартакіади, карнавали, виступи відомих артистів та інші видовища. А відпрацюють одесити вихідний в одну із субот наступних тижнів.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Вадим Писарєв: «Два фестивалі — для мене сюрприз»

СЬОГОДНІ на сцені Національної опери України розпочався другий міжнародний фестиваль танцю «Серж Лифар де ля данс», присвячений 92-й річниці з дня народження видатного хореографа XX століття. До Києва прибула графиня Інга-Ліза Алефельдт Лаурвіг, удова С. Лифаря, ректор Паризького інституту хореографії Антуан Лівіо, учні знаменитого танцівника, зарубіжні виконавці.

На жаль, цьому передували певні закулісні «ігри». Наша газета, як і багато інших, анонсувала, що фестиваль на честь Лифаря відбудеться на сцені столичного палацу культури «Україна» і запрошуватиме гостей відомий Вадим Писарєв. Про це повідомляли в столичному управлінні культури. Однак опісля з'ясувалося, що під егідою Мінкультури на сцені Національної опери готують другий фестиваль під такою самою назвою вже на чолі з Олегом Калішенком, директором II Міжнародного конкурсу імені С. Лифаря. І вже з півроку триває його підготовка та пошуки спонсорів.

Повернувшися з гастролей в Америці на рідну землю, Вадим Писарєв дізнався, що лифарівський фестиваль відбудеться в Національній опері під чужою егідою, а його акцію перейменовано на «Знову в Києві Вадим Писарєв та зірки світового балету». Вона й відбулася в Міжнародний день театру в рамках програми «Дружина Президента — дітям України». Тисячу квитків було безплатно надано учням хореографічних шкіл та студій. «Я не хочу навіть торкатися київських інтриг, — лаконічно прокоментував ці «маневри» Вадим. — Якщо чесно, не знав, що будуть два фестивалі, для мене це було сюрпризом».

Начальник столичного управління культури Олександр Биструшкін визнав, що сталася неузгодженість під час розробки положення про фестиваль між ним і Мінкультури. «Ми вибачилися перед міністерством, і цю проблему закрито, — сказав він. — Головне, щоб не було перетягування каната. Обидва заходи проводять за спонсорські кошти, і, зрештою, головне, щоб було багато різних фестивалів, а Верховна Рада нарешті прийняла закон про благодійність, який заохочував би меценатів». У свою чергу перший заступник міністра культури і мистецтв Михайло Захаревич також не вбачає жодної крамоли у двох фактично однакових заходах, хоча й зізнається, що їх варто було б розмежувати в часі.

Юліана ШЕВЧУК.

Обережно: сміховий тайфун!

Погода на квітень від 1-го гум-фестивалю «Нові тарапуньки»

Тарапуньки не тарапуньки, а нова українська, у задумі — альтернативна одеській, гуморина у столиці з'явилася. За кілька днів до сміхостверджуючого свята 1 квітня до конгрес-холу Будинку торгівлі підтягнули сили більш та менш відомі веселуни.

Серед тих, з ким кияни найдужче мріяли покепкувати разом, були жартівники-скандалісти «довгоносики», івано-франківський бард Тризубий Стас, клоун-дует з Одеси, Віктор Цекало зі своїми жорсткими експериментами із залом. Фестиваль приніс і чимало відкриттів. Рафінували видовище талановитим конферансом відомі письменники-гумористи Ян Таксюр та Олександр Володарський.

У фестивальному дійстві знайшлося почесне місце для відеоцитат із виступів легендарних Юрія Тимошенка та Юхима Березіна — Тарапуньки та Штепселя.

А в антракті глядачам пригорщу «приколів» подарували... стіни фойє. Там розмістилася виставка карикатур.

Якою була перша спроба проведення гум-фестивалю, судити публіці. А ми, у свою чергу, побажаємо: нехай овації київської гуморині щорік нaростатимуть у геометричній прогресії. А організаторам — продюсеру Семену Рубчинському та адміністратору Олені Подборській із Міжнародного культурного агентства України — нехай надалі посміхатимуться добрі, дотепні й нежадні спонсори.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Мультики припливуть до дітлахів

У серпні цього року відбудеться черговий IV Міжнародний «заплив» фестивалю анімаційних фільмів «Крок». Теплохід «Маршал Кошевой» з аніматорами, критиками і пресою на комфортабельному борту пройде вниз по Дніпру до Севастополя і фінішує в бухті міжнародного дитячого центру «Артек». Попередню згоду працювати в журі вже дали режисери і художники Наталя Чернишова (Україна), Наталя Орлова (Росія), Монік Рено (Голландія), Рауль Серве (Бельгія). Селекційну комісію очолить Юрій Норштейн. З обов'язку служби їм доведеться насолоджуватися мультиками, представленими аніматорами всього світу, протягом 22 годин.

Опіку над організаційним комітетом «Кроку» візьме досить представницька рада у складі: Тоніно Гуерра —італійський драматург, автор сценаріїв багатьох фільмів फеліні, лауреат кількох премій «Оскар», і Лесь Танюк — український режисер, голова Спілки театральних діячів України, депутат Верховної Ради України...

Ці шановані тіточки і дядечки припливуть до «Артека», щоб у творчому екстазі своїми мультфільмами влитися не тільки в дитячу країну відпочинку і знань, а й поділитися з колегами — організаторами та господарями міжнародного дитячого фестивалю «Артек» теоретичним доробком і практичною демонстрацією найкращих анімаційних фільмів.

Ольга ВІТЕР.

Албанська «корида» — шість очок. Чудово!

У хорошому настрої повернулися з Іспанії до Києва минулого недільного ранку футбольні збірні нашої країни — національна і молодіжна. Кожна здобула перемогу над суперником. Хоча зробити це було дуже важко...

Перед грою

В аеропорту Бориспіль перед вильотом до Гранади зустріли народного артиста України Яна Табачника, який зі своїм театром вирушав на гастролі до Нью-Йорка.

—Я дуже люблю футбол, — сказав маестро. —Інтуїція мені підказує, що наші хлопці обов'язково виграють...

От із таким добрим емоційним зарядом ми і здійснили понад чотиригодинний переліт.

Іспанія зустріла нас літом (яскраве і гаряче сонце, плюс 25). Гранада — справжня перлина Андалусії —розкинулася біля підніжжя вкритих сніговими шапками гір Сьєрра Невади — відрогів Піринеїв. Повірте, у місті є на що подивитись. Але, на жаль, часу на екскурсії зовсім не мали. Нашвидку розмістившись у готелі «Раллі», ми з колегою — головним редактором українського видання московського «Футболу» Віталієм Галинським вирушили на пошук резиденції нашої збірної. Але випадково натрапили на албанський табір. Капітан їхньої збірної 28-річний ліберо Руді Вата розповів нам, що свого часу першим із тамтешніх футболістів обрав статус емігранта. Протягом чотирьох сезонів грав у шотландському «Селтіку». А оце нещодавно перебрався на Кіпр до клубу «Аполлон» (Лімасол).

Руді познайомив нас із головним тренером збірної Албанії, 43-річним Астрідом Хафізі — дуже приязним, інтелігентним чоловіком. Він запросив у їхньому автобусі вирушити на тренування. Після його завершення, просто в центрі поля головного стадіону Гранади, ми поставили йому кілька запитань.

—Скільки легіонерів маєте під рукою?

—Практично весь склад. Це представники грецьких, кіпрських, словенських, німецьких та інших клубів. Лише Буші грає в Албанії.

—Що знаєте про збірну України?

—Що у неї шість очок...

—Який результат задовольнив би вас?

—Якщо Бог буде з нами, то постараємося з його допомогою зробити щось приємне для нашої багатостраждальної батьківщини.

—У який футбол грає збірна Албанії?

—Як на мене, в сучасний. Мій ідеал — поєднання німецького стилю з італійським.

Після цього (підкреслюю особливо) пан Хафізі назвав нам орієнтовний склад своєї команди на матч з українською. До речі, лише в одній позиції він не збігся з тим, який наступного вечора вийшов на гру...

Зрозуміло, що здобуту інформацію переказали Йожефові Сабо. Наші тренувалися одразу після албанців. А якість газону перевірили ... президент ФФУ Валерій Пустовойтенко, міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко та посол України в Іспанії Олександр Тараненко. Усі вони, як з'ясувалося, непогано володіють м'ячем.

Гра

Албанія—Україна. 0:1 (0:1). Відбірковий матч чемпіонату світу. 0:1 Ребров, 40.

Албанія: Стракоша, Дема (Хаджі, 46), Дая, Абазі, Р. Вата, Качай, Бозго (Буші, 78), Беллай (Шпуза, 83), Кола, Рраклі, Ф. Вата.

Україна: Суслов, Старостяк, Беженар, Головко, Ващук, Михайленко (Кардаш, 73), Орбу (Скрипник, 46), Калитвинцев (Кривенцов, 87), Косовський, Шевченко, Ребров.

Попереджено: Р. Вату, Михайленка, Ващука, Шевченка.

Судді: Д. Макдермотт, Ф. Кассіді, П. Мойєр (Ірландія).

29 березня. Гранада. «Естадіо нуево Лос Карменес». 1500 глядачів.

Спочатку спостерігалася в'язка боротьба за простір. І кремезні, добре технічно підготовлені наші суперники почувалися досить упевнено. А їхній воротар діяв практично бездоганно. Та на 20-й хвилині стало зрозуміло, що албанці знають, як організовувати гострі контратаки. Кола сильним діагональним ударом ледве не вгатив м'яча у ворота.

Через вісім хвилин мав відзначитися вже Михайленко, який у польоті бив по м'ячу після точної передачі Орбу. Часом наші діяли напрочуд просто і повільно, що значною мірою полегшувало албанцям роботу в обороні. Взагалі ця команда протягом усього матчу діяла дуже старанно і самовіддано.

Атакує Сергій Ребров.

(Закінчення на 16-й стор.).

“Концерн Укртара” реализует:

1 Стекло строительное:

- стекло оконное 3 мм, 1600 x 1300	4,04
- стекло оконное 4 мм, 1600 x 1300	5,34
- стекло узорчатое 5 мм, бесцветное	5,30
- стекло узорчатое 5 мм, цветное	6,1
- стекло армированное 5,5 мм, бесцветное	9,3
- стекло армированное 5,5 мм, цветное	13,6
- стеклоблоки 194 x 194 x 98	1,58

2 Упаковка:

- мешки бумажные 4-х слойные	0,63
- мешки полипропиленовые д/сахара 57 x 95	0,70
- мешки полипропиленовые д/муки 55 x 105	0,70

3 Продукты питания:

- крупа ячневая	0,65
- макаронные изделия	0,91

4 Химическая продукция:

- сода кальцинированная	300
- силикат натрия	296

5 Промышленное оборудование

- лампы накаливания 220 В, 60-100 Вт	0,31

Стеклотару:

Стеклобутылки

1	Винная	0,7 л	0,215
2	Коньячная	0,75 л	0,31
3	Коньячная с 2-мя венчиками	0,5 л	0,17
4	Водочная с винт-горлом	0,5 л	0,185 - 0,20
5	Сувенирная с винт-горлом	0,33 л	0,14
6	Водочная	0,25 л	0,11
7	Водочная	0,2 л	0,10
8	"Зеленый штоф"	0,75 л	0,31
9	Типа "Славутич"	0,5 л	0,21
10	"Евробутылка"	0,5 л	0,16

Стеклобанки

1	Стеклобанка	3,0 л	0,50
2	Стеклобанка	2,0 л	0,45
3	Стеклобанка	1,5 л	0,40
4	Стеклобанка	0,5 л	0,11
5	Стеклобанка	0,25 л	0,08

Технологическая тара:

Ящики:

	№ ящика		
1	14	для винных бут. (12 бут. Ем. 0.7) 342-253-306	1,15
2	38	для водочных и коньячных (20бут.)	1,61
3	35	шампан. (12 бут. Ем. 0.75)	1,45
4	34	табачных изд. 615-365-315	1,00
5		кондитерский:	
	16	380 x 285 x 190	0,68
	14	380 x 285 x 142	0,62
	17	380 x 285 x 228	0,74
6	24	мясн. консервы 380 x 228 x 217	0,59
7	4	под рыбу 800 x 250 x 200	1,01
		обечайкой (2105 x 225)	0,54
			1,55
8	9	макаронный 20 кг. 380 x 285 x 266	0,794
9	18	яич. короб. 630-320-340	1,336
		бугорчатая прокладка	63
10	7	под маргарин 380 x 253 x 237	0,675
11	4	фасов. масла слив. 380 x 200 x 200	0,493
12	8	шампан. (12 бут.) 410 x 308 x 340	1,001
13		бумага для гофрир. Б-3	900
14		Гофрокартон Т22 формат 1020-2200 кл.2	889
15		Гофрокартон технический формат 1200-2200	650
16		Бумага газетная марки Б вага 1 кв.м=48 гр, фор. 60, 64, 126, 168 см.	1231
17		Бумага писчая № 1 марка В фор. по заказу вага 1 кв.м=63-70 гр.	1995
18		Картон хром-эрзац немелованный М Н-1 сорт, (толщ. 0.35 - 0.7)	1172,0
19		Бумага туалетная в рул.0.240 гр. Артикул 13105509659 (48 шт. в упаковке)	0,33

Все цены указаны в гривнях.

г. Киев, ул. Володарского, 3. Тел. (044) 274 31 53, 216 20 24, факс (044) 274 70 69

С Чешскими авиалиниями в Прагу уже 3 раза в неделю:

понедельник, четверг, суббота

Только в апреле: $ 310 туда и обратно; $ 190 в Прагу.

- бизнес класс
- настоящее чешское пиво всегда на борту самолета ČSA
- только у нас между Киевом и Прагой горячее питание на борту
- на Чешских авиалиниях европейский сервис, качество обслуживания - по доступным ценам
- существенные скидки по всей Европе
- с нами в Монреаль и Торонто за один день
- летаем в Нью-Йорк (аэропорт Newark) и сотрудничаем с Continental Airlines на внутренних рейсах США
- бронирование билетов по телефону
- организация туров в Чехию

ČSA CZECH AIRLINES

At home in the skies

Оптовая и мелкооптовая торговля

HCP

МОТОРНОЕ МАСЛО ИЗ ГЕРМАНИИ

HD 15W-40

для карбюраторных, дизельных и турбодизельных моторов

Расфасовка в 5-литровые канистры. Стоимость одной канистры -- 15 гривень. Сертификат УКРСЕПРОНАФТОСЕРВИС.

Тел. 228-86-17, тел./факс 228-00-76.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 19/68 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Комета» (Київ, вул. М. Раскової, 23, к. 1017; р/р 467045 в КАБ «Денді», МФО 322272, код ЗКПО 22928895).

Майнові вимоги кредиторів та заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

РОСТОК

- * счетчики учета электроэнергии одно- и трехфазные (активные, реактивные)
- * кухонные комбайны
- * электромясорубки
- * электромиксеры
- * электрокофемолки
- * сепараторы-маслобойки

Завод-изготовитель

Тел.: (044) 441-44-56; 446-11-30, 441-44-89. Факс (044) 484-51-08. Киев, б-р Лепсе, 4.

Арбітражний суд Рівненської області (м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу № 9/54-Б про визнання банкрутом ПФТФ «Гвоздика» (юридична адреса: с. Біла Криниця Рівненського району Рівненської області, розрахунковий рахунок 468514 у Клеванському відділенні АК АПБ «Україна» Рівненської області). Претензії кредиторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (290010, Львів-10, вул. Личаківська. 81) порушив справу № 2/7 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Амстрон-Карпати» (юридична адреса: 290007, Львів-7, вул. Клепарівська, 39а; р/р 2467704 у МБ «Карпати»).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ДПА в Радянському районі Києва порушив справи про банкрутство:

15/49 ТОВ «Пролог-КЛТД» (юр. адреса: Київ, пр-т. Перемоги, 5; факт. адреса: Київ, Героїв Сталінграда, 9, кв. 158, р/р 006467639 в АКБ «Аваль», МФО 300325);

15/50 МПП «Остеон» (юр. адреса: Київ, вул. Воровського, 27; факт. адреса: Київ, вул. Мельникова, 6; р/р 644376 в АКБ «Персональний комп'ютер», МФО 321712).

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до арбітражного суду Києва протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

interfax ІНТЕРФАКС УКРАЇНА ukraine

Інформаційне агентство "Інтерфакс-Україна"

пропонує передплату

на різноманітні випуски

політичних та економічних новин по країнах СНД і Балтії

російського агентства "Интерфакс".

У щоденному, щотижневому і щомісячному режимах.

Можлива подача інформації у режимі реального часу.

Київ-119, Дегтярівська, 38\44

телефон +38(044) 211-06-23

факс +38(044) 211-03-73

E-mail: root@interfax.kiev.ua

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Арбітражний суд Херсонської області (325000, Херсон, пр. Ушакова, 47) порушив справу №2/5-б від 14.01.97 р. про визнання банкрутом КСП «Мир» (юридична адреса: с. Горностаївка Новотроїцького р-ну Херсонської області); р/р 400815, МФО 352134 АПБ «Україна» м. Новотроїцька Херсонської області.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10), порушив справу № 8/327-Б від 24.02.97 р. про визнання банкрутом Млинівської меблевої фабрики (юридична адреса: 265110, Рівненська область, смт. Млинів, вул. Кірова, 39), р/р № 366702, МФО 33312, код ЗКПО 02971601 АК АПБ «Україна» смт. Млинів.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

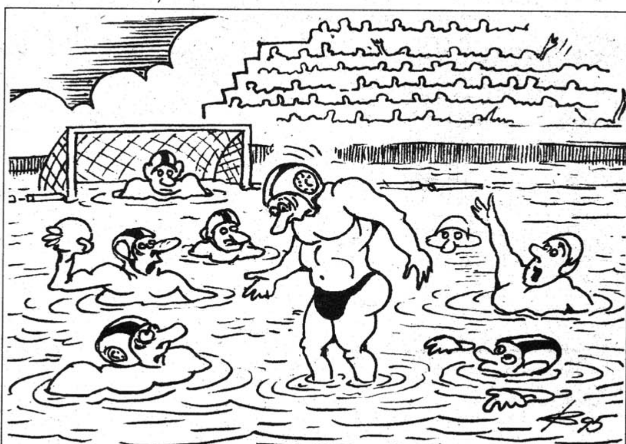
Арбітражний суд Чернігівської області (250000, Чернігів, вул. Леніна, 43) порушив справу № 5/1976 від 25 грудня 1996 р. про визнання банкрутом колгоспу «Шлях Ілліча» (юридична адреса: 251132, с. Носівка Носівського району Чернігівської області); р/р 000400108, МФО 353229, КОД ЗКПО 003798151, Носівське відділення АПБ «Україна».

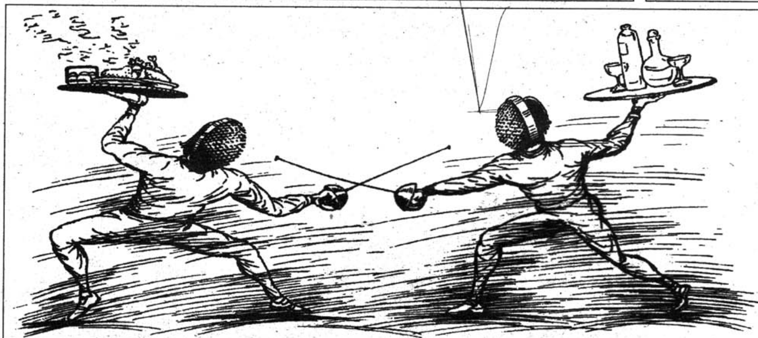
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Миколаївської області (Миколаїв, пл. Леніна, 1) порушив справу № 1047/1 від 25.11.96 р. про визнання кооп. «Ентузіаст» банкрутом (с. Н. Іванівка, Миколаївський район, розрахунковий рахунок 00461186 в АК АПБ «Україна»).

Загублене свідоцтво про реєстрацію ЗАТ «Укренергоагрегат» № 2491, видане 02.12.1993 року Залізничним райвиконкомом Києва, вважати недійсним.

ПЕРШЕ КВІТНЯ ЗА НОВИМ СТИЛЕМ

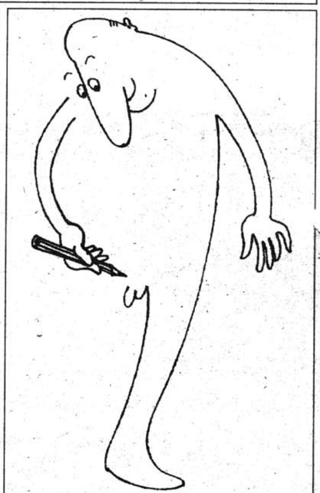
(Початок на 1-й стор.)

... еге ж, навряд чи хтось зацікавиться, бо у кожного свої клопоти, у кожного щодня — своє Перше квітня, кому не скажи — не повірять, хоч воно й не вигадка, а чиста правда. Ось автор цих рядків днями знайшов у своїй поштовій скриньці акуратно віддруковане оголошення: «Фірмі терміново потрібні 45 товстунів, котрі терміново бажають схуднути. За кожен скинутий кілограм фірма доплачує». А в кінці — номер телефону. Отже — схоже на правду. Як усе неймовірне. Стоїш і думаєш: а чому саме сорок п'ять? І чому —доплачуватимуть? І уявляєш собі, що прибіжать же туди не сорок п'ять, а всі чотириста п'ятдесят — ото буде видовище! А втім, воно отак у нас — щодня й на кожнім кроці. Нормально...

Христофор ГРУША.

Малюнки Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО, Вадима ВАСЮШКІНА, Бориса РЕВЧУНА, Анатолія АНДРЄЄВА, Сергія РЯБОКОНЯ, Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

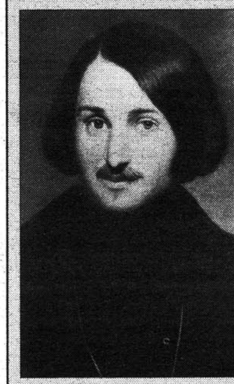

Сьогодні виповнюється рівно 188 років від дня народження Миколи Гоголя. Геніального чоловіка, який кожним своїм рядком учив: хороший сміх — розумний сміх. Земля українська, що дала світові одного з найтрагічніших сатириків усіх епох і народів, безумовно, з того часу дещо втратила. Але не все. Курилко, в якому мучиться і співає душа розумного сміхача й сумного сатирика, живий! Вона вигулькне то в жовчності Євгена Дударя, то в московській клоунаді Романа Віктюка, то в небесній чарівливості Вєрки Сердючки. А може — і в лицедійському доробку такого собі отця Симеона, в миру Віктора Семенова.

Гнів і ласка богині Бетвіктонни

НЕ ПОГАНО, а, навпаки, цікаво, що у Дніпропетровську є такий чоловік — Семен Вікторов. Навряд чи хтось наважиться сказати, хто він насправді — релігійний діяч, атеїст і антихрист чи актор-витівник, але що гуморист і вигадник неперевершений, так це безперечно. У нього на день — по кілька дотепних ідей. І якби розгортати їх у гумористичні оповідки або сатиричні романи, — читало б півсвіту.

Хоч це нині й поважний чоловік — його святість Вселенський Бетвіктоннарх, генералісимус ордена святого Бетвіктонна, обер-прокурор Бетвіктоннської духовної жандармерії отець Симеон. В миру, отже, Семен Вікторов — пенсіонер.

А все почалося саме з того, що в невичерпній Біблії Семен Віталійович знайшов згадку про надзвичайну і чомусь забуту богиню неба (див. книгу пророка Єремії, гл. 44, в. 16-19), поки вірили в яку, то «і насичувалися ми хлібом, і було все добре, а зле ми не бачили». І далі: «А відколи перестали ми кадити небесній цариці й лити їй жертви, брак нам усього і ми гинемо від меча й голоду». От і придумав Семен Вікторов негайно жіночу релігію богині неба Бетвіктонни, «щоб кадити небесній повелительниці й лити їй жертви, як робили батьки наші в Юдиних містах та на вулицях Єрусалиму».

А вже що дякуючи нестандартній вигадливості отця Симеона в активі богині Бетвіктонни швидко з'явилося безліч оригінальних і неповторних акцій, то чи й могло бути інакше? Спочатку за її велінням створювали школу дипломованих порядних дівчат, згодом і цнотливих наречених для бізнесменів усього світу. Потім, щоправда, довелося просити Сполучені Штати Америки негайно направити в Україну жіночі корпуси миру. З якої речі? Наші дівки зграями подалися принаджувати чоловіків далекого і близького зарубіжжя, утворивши для місцевих далеко не заможних парубків загрозливий дефіцит сексуальних послуг, але це вже таке — що поробиш — життя.

Та нині богиня Бетвіктонна насправді більше стурбована глобальними проблемами України. Недавно отець Симеон розповсюдив гнівне попередження корупціонерам усіх мастей державного апарату. Як добре відомо, написав він, у результаті їх корумпованої діяльності завершується пограбування держави й народу, а західні інвестори відмовляють нашій країні у багатомільйонних позичках. То залишається, отже, єдина надія і непідкупна сила, спроможна ще якось зарадити —Бетвіктоннська духовна жандармерія. Створена спершу суто для боротьби зі злочинністю, тепер вона готова перебрати на себе й додаткові функції боротьби з корупцією. Вимушено, звичайно, бо ніхто інший у державі не хоче їх на себе брати. А основний метод приведення до тями всіх підряд, і тих, хто має сам цим займатися, це СПББ — страшне прокляття богині Бетвіктонни. Уникнути його безжальної і праведної кари ще нікому не вдавалося і не вдасться, незважаючи на чини й посади. А боятися гніву цієї богині треба. Бо ушкоджує не лише кожного винуватця, а й «усіх дітей його, онуків та правнуків до вісімнадцятого коліна».

А тепер на гачок його світлості спіймалася корпорація «Кока-Кола». Відомо, що рецепт приготування її знаменитого напою понад століття зберігається у сейфах і становить таємницю для світу. Але зіставляючи професію засновника корпорації Джона Пембертона, а він був аптекарем-фармацевтом, і перше слово товарного знака «кока», отець Симеон несподівано прийшов до геніальної розгадки: одним з інгредієнтів найсмачнішого зі всіх смачних напоїв є витяжки рослини кока, яку ще називають кокаїновим кущем. Тож «Кока-Кола», стверджує отець Симеон, сто десять літ, приховуючи правду, розповсюджує поміж населенням планети фатальну наркотичну залежність від кокаїну.

Черга дійшла й до України, весь той бардак, який маємо, починаючи з безсоромності новоявлених бізнесменів і закінчуючи злочинністю, навіть запамороченням світлих голів наших політиків, Семен Вікторов пояснює тільки тим, що почали ми всі пити підступну кока-колу. Збитки, заподіяні лише Дніпропетровську, за підрахунками служителя богині Бетвіктонни, становлять уже двадцять мільйонів доларів. Які американська компанія, ясна річ, мусить швиденько переказати до бюджета міста. Логічно? Звичайно!

А щойно отець сповістив, що винайшов нову комерційну гру в карти Бетвіктоннбанк. Грати в неї можна не лише картами, а й календариками, фотокартками поп-кумирів, кубиками, м'ячиками, олівцями, тюбиками губної помади, презервативами — чим завгодно, зрештою. І буде це наче найчесніша і наймасовіша гра для дітей, підлітків, дорослих і престарілих, бо не треба навіть знати ні літер, ні цифр, щоб вигравати солідні суми.

Гра захопить усіх поголовно і в нас, відвертаючи маси від соціальних катаклізмів та шкідливих звичок, і в державах земної кулі, приносячи нам шалені прибутки.

Амінь!

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

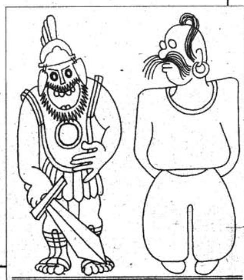
Міжнародний день солідарності дурнів

Подарував світові Рим

Як будь-яке міжнародне свято, 1 квітня має свою історію. Її початки губляться у глибині віків. Відеоматеріалів не збереглося, але історики з археологами знають, що древні римляни влаштовували навесні забави на честь божества сміху. Стародавні індійці на початку квітня умилостивлювали богиню Сіту за допомогою обманних трюків. У такий спосіб вони сподівалися здобути її прихильність. У 17 столітті ці дурниці розповсюдилися на Європу: у французів з'явився день «квітневої риби», у англійців — «квітневих дурнів», у німців —»пошитих у дурні». Педантичні й раціональні німці цього дня виявляли неабияке почуття гумору тим, що посилали до сусідів діток, щоб ті позичили чогось ефемерного — пташиного молока чи голосу жарптиці. Скандинавські народи, коли вірили сагам, вважали, що недобрий звичай обманювати запровадили самі боги. Ісландцям, датчанам, шведам і норвежцям довелося скоритися. Чехи, поляки та литовці цього дня «посилають когось у апріль», це ще раз свідчить, що батьківщина Міжнародного дня солідарності дурнів таки була у стародавньому Римі.

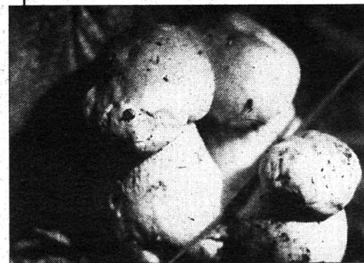
Українці довгий час цього дня йшли не в ногу з Європою. Жвавий трюк ніколи не був сильною стороною української ментальності. Звичай майже зовсім не прижився в селі. Серед городян, схильних до іноетнічних запозичень, першоквітневого куражу було трохи більше. А що на подвір'ї кінець 20 століття і світ шалено інтернаціоналізується, то, як пишуть серйозні вчені: «Останнім часом усе ж помітна тенденція до популяризації цього дійства».

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

З телетайпа

Добрі люди із Ціндао

Жоден зарубіжний інвестиційний проект не мав у херсонців такої підтримки, як ця скромна пропозиція з Китаю, вважає кореспондент ДІНАУ-Укрінформ. Товариство їстівних грибів з міста Ціндао, що в провінції Шандунь, оголосило про пошуки партнера. Мета —вкорінити на українському грунті тиху, але благородну справу вирощування грибів. На охочих довго чекати не довелося. Про готовність створити з китайцями спільне підприємство заявили ентузіасти-одинаки, дрібні фірми й місцеві гіганти: «Світязь», «Херсонбуд», «Херсонські комбайни». Прогнозують, що китайці виберуть останніх: «... Комбайни» мають величезні вільні приміщення, на яких поки що не вдається налагодити спільне з американцями виробництво (вже не грибів, а комбайнів). Тим часом люди з Ціндао мають досвід вирощування 20 видів грибів, які добре розкуповують у США та Канаді.

Є серед крабів великі оригінали

Севастопольському акваріуму виповнюється сто років. З цієї нагоди та любові до самого процесу завідувач акваріумного комплексу Сергій Бродський з'їздив до Камбоджі й привіз звідти колекцію риб, ящірок та інших оригінальних мешканців тропічних джунглів.

Постійну севастопольську прописку й українське громадянство дістав один з найдавніших представників тваринного світу на нашій планеті — мечохвіст, пращури якого з'явилися на Землі на 400 мільйонів років раніше людини. Очікують, що цей старожил навчить кримчан та їх найближчих закордонних сусідів філософського погляду на реалії. Цікаві й мангрові краби: вони поводяться гейби в цирку — не люблять купатися у воді й люблять... банани.

Притча

Пусти бідну овечку за стіл...

Одна недурна російська овечка, відбившись від рідної отари, забрела аж на американську ферму, де розводять шотландських поні. Гостинні коники не боронили їй попоїсти зерна. Невдячний об'єкт гуманітарної допомоги вирішив, що разом із ланчем можна забрати й чужу «миску». Добре, що при цьому нічого не було сказано про блоки. О, ця одвічна овеча невдячність! Якби на місці трьох коників-демократів були три вовчики-консерватори, їх обурення могло б і вийти за рамки шляхетно-стриманого протоколу.

Анонс

Мистецьке Оковухо

Фестиваль «Шосте мистецьке березілля» сьогодні у приміщенні столичного Молодого театру пропонує виставу німецького театру «Бурггофбюне» «Оковухо» (читати так, як ми читаємо «вухоголровніс»). Достеменно відомо, що це буде дійство, грунтоване на сучасній концептуальній музиці. Але дуже оригінальне. Музиканти послуговуються найнеймовірнішим інструментарієм — «вудкодошкою», «голкоскрипкою», «джизкопташкою», «панксилофоном» і таким іншим. Здатність публіки чути те, що видно, досягає в такі моменти фантастичних глибин. Декотрі критики (а «Оковухо», перш ніж приїхати до України, гастролювало по світу, пожинаючи захоплені рецензії) вважають, що спектакль присвячено дисидентам, яких нерозумно скидати в один кошик з простими руїнниками.

Людмила МИКИТЮК.

Албанська «корида» — шість очок. Чудово!

(Початок на 12-й стор.).

А переможний гол наші забили за таких обставин. Комбінацію розпочав Калитвинцев, зробивши передачу на Шевченка, а той не виявив жадібності і віддасував Реброву, який мавліпшу позицію. Сергій влаштував справжнісіньке бразильське футбольне шоу. Поклав покотом захисників, воротаря, витримав паузу і закінчив справу результативно.

Уболівальник української збірної з Англії Іван Польовий.

Голосніше від усіх на цю подію відреагувало подружжя Польових, яке мешкає під Манчестером. Іван (за фахом страховий агент), в екзотичному циліндрі в синьо-жовту смужку, з емблемою Федерації футболу України, разом із дружиною Євгенією подорожують за нашою збірною. Підтримували її в Белфасті, Порту. Тепер збираються до Києва вже великою компанією.

Але це, так би мовити, ліричний відступ. Після перерви наші віддали ініціативу суперникові і почали діяти від оборони. Цю тактику, як дізнався від Йожефа Сабо на післяматчевій прес-конференції, було обрано свідомо. І вона себе в цілому виправдала. Адже українські футболісти принаймні ще тричі мали відзначитися. Чудові нагоди забити були у Шевченка, Косовського. А на 68-й хвилині Абазі у своєму штрафному заплів ноги Калитвинцеву. Чистий пенальті! Але арбітр не зреагував на цей епізод. Якби реалізували наші бодай один момент — усе було б простіше. Але не судилося. Тому кінцівку матчу ми всі просиділи, мов на голках, бо суперник кинувся відігруватися. Слава Богу, не встигли...

Після гри

Наставник албанців після поєдинку, давши високу оцінку нашій збірній, сказав, що його підопічні теж діяли добре. І завтра на цьому ж полі дадуть справжній бій збірній Німеччини. До речі, за грою спостерігав помічник Берті Фогтса, добрий наш знайомий Ерік Роттенмюллер.

Сабо висловив задоволення результатом і пообіцяв, що з командою Північної Ірландії, яка дуже додала в грі останнім часом, наша збірна гратиме інакше і краще.

Нарешті, думка з приводу всього цього Валерія Лобановського:

—Прекрасно, що ми виграли у дуже сильного суперника, — сказав він. — У всіх було викривлене поняття про збірну Албанії. Це сучасний колектив, у складі якого виступають добрі професіонали з багатьох непоганих європейських клубів.

У ці ж години в Белфасті грали Північна Ірландія й Португалія — 0:0. Тепер турнірне становище у дев'ятій групі таке:

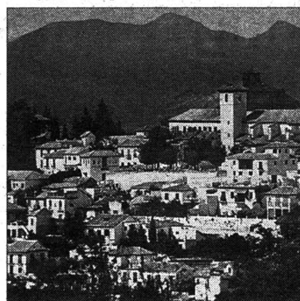
	І	В	Н	П	М	О
Португалія	6	2	3	1	5-2	9
Україна	4	3	0	1	4-2	9
Північна Ірландія	5	1	3	1	4-3	6
Німеччина	3	1	2	0	6-2	5
Вірменія	4	0	3	1	3-7	3
Албанія	4	0	1	3	1-7	1

Результати матчів в інших підгрупах: Хорватія—Данія. 1:1. Італія—Молдова. 3:0. Шотландія—Естонія. 2:0. Кіпр—Росія. 1:1. Люксембург—Ізраїль. 0:5. Уельс—Бельгія. 1:2. Нідерланди—Сан-Марино. 4:0. Румунія—Ліхтенштейн. 8:0.

А за кілька годин перед зустріччю у Гранаді, за 60 кілометрів від неї, в Гуадіксі, наша молодіжка обіграла албанську — 3:0. Голи забили: Кріпак, 48, Ю. Селезньов, 52, Мороз, 79. Окрім цих гравців у складі збірної України грали також: Шовковський, Поклонський, Яксманицький, С. Селезньов, Павлюх. Коваленко, Єсін, Головко, Саутін, Білокінь, Співак.

Завтра національна команда України приймає в Києві північноірландську збірну. Наші футболісти сподіваються, що стадіон буде заповнений і вони матимуть солідну підтримку.

Гуадікс—Гранада—Київ.

Гранада...

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 277002.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311057.